

2012

Fotoperiodistes
Valencians

FRAGMENTS

Centre Cultural
La Nau
Universitat de València

Sala Oberta
5 març - 1 maig

Fotògrafs

Germán Caballero

Aitor Alcalde

José Cuéllar

Eva Máñez

Kai Försterling

Juan Carlos Cárdenas

Pablo Garrigós

Marga Ferrer

Biel Aliño

Miguel Angel Montesinos

Alberto Sáiz

Miguel Lorenzo

Jesús Ciscar

El Flaco

Miguel Angel Polo

Irene Marsilla

Rober Solsona

Edita

Unió de Periodistes Valencians

www.unioperiodistes.org

Secretaria Tècnica

Núria Soria

Coordinadors

Marga Ferrer

Biel Aliño

Kai Försterling

Textos

Unió de Periodistes Valencians

www.unioperiodistes.org

Disseny i maquetació

Estudio Menta

www.mentagrafica.com

Copiat

Estudio Paco Mora

www.estudiopacomora.com

Amb la col·laboració

Universitat de València

www.uv.es/cultura

Fundació General

de la Universitat de València

www.fundacio.es

Centre Cultural La Nau

Agraïments

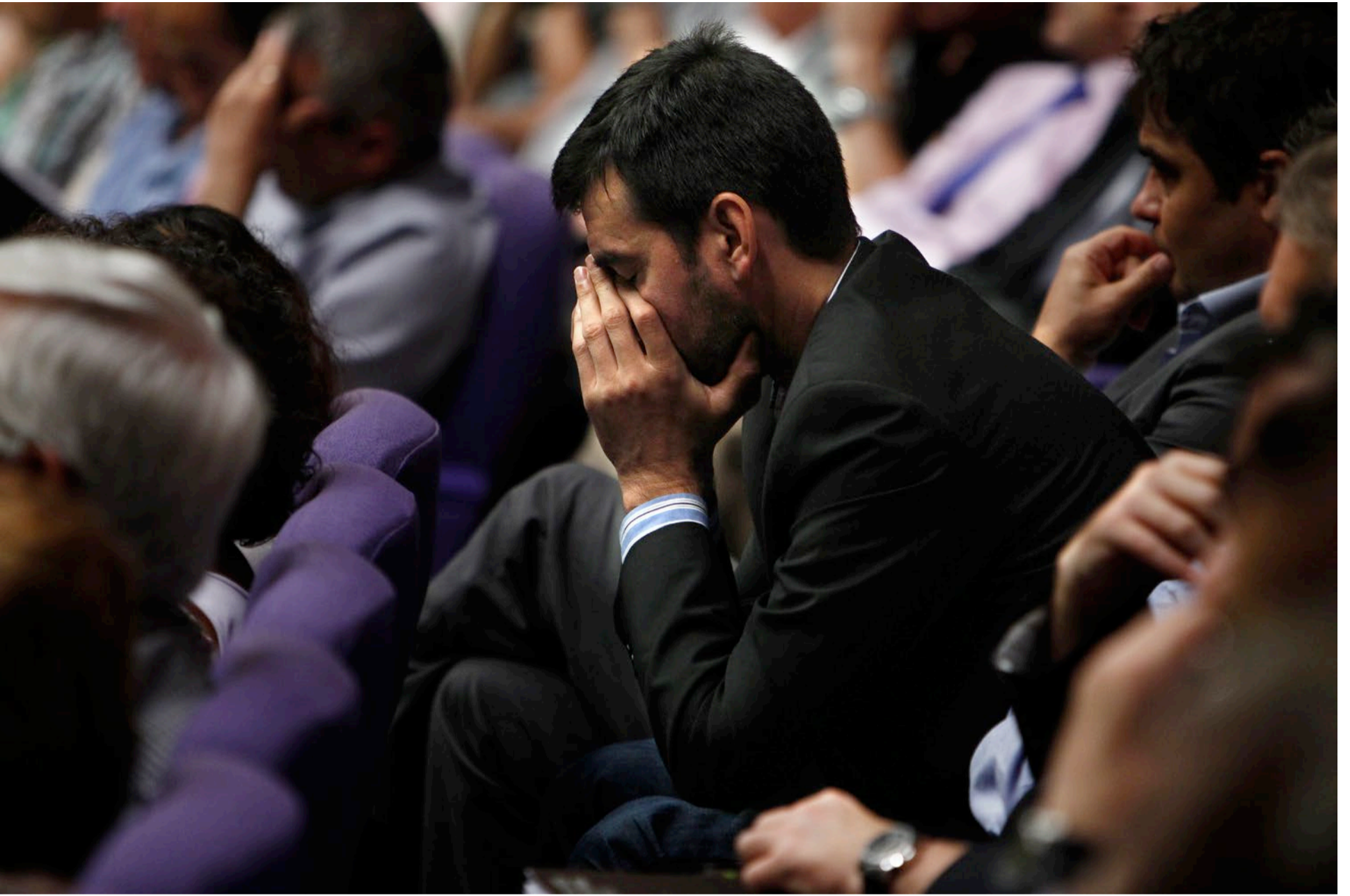
Paula Regueira Guntín

Impressió

Mediterráneo Proceso Gráfico SL

Un policia exerceix una violència desproporcionada amb un manifestant. Uns diputats juguen amb els seus tablets en ple debat parlamentari sobre retallades. Un conseller lliura, suposadament, un informe confidencial a un veterà diputat sospitós de desviar fons públics a una trama corrupta. Aquestes tres escenes han succeït en els últims mesos. I les tres van ser denunciades gràcies a unes imatges, les que van captar uns fotoperiodistes. La major evidència de que el periodisme gràfic manté tota la seua vigència en aquesta època en la qual tot el que envolta als mitjans de comunicació sembla posar-se en dubte, és que els poders públics han intentat posar límits a la llibertat per a exercir-ho, ja siga prohibint prendre imatges de policies en actuacions polèmiques, o bé limitant que es pot fotografiar o gravar en un parlament o ajuntament. Una vigència que, un any més, i en van deu, Fragments, fotoperiodistes valencians, reivindica. Quan l'ofici d'informar travessa el seu pitjor moment, amb acomiadaments que buiden redaccions, arriba el moment d'insistir: sense periodistes no hi ha periodisme. I sense periodisme, no hi ha democràcia. I defensar-ho competeix a la societat en el seu conjunt.

Un policia ejerce una violencia desproporcionada con un manifestante. Unos diputados juegan con sus tabletas en pleno debate parlamentario sobre recortes. Un conseller entrega, supuestamente, un informe confidencial a un veterano diputado sospechoso de desviar fondos públicos a una trama corrupta. Estas tres escenas han sucedido en los últimos meses. Y las tres fueron denunciadas gracias a unas imágenes, las que captaron unos fotoperiodistas. La mayor evidencia de que el periodismo gráfico mantiene toda su vigencia en esta época en la que todo lo que rodea a los medios de comunicación parece ponerse en duda, es que los poderes públicos han intentado acotar la libertad para ejercerlo, ya sea tratando de prohibir tomar imágenes de policías en actuaciones polémicas, ya sea limitando qué se puede fotografiar o grabar en un parlamento o ayuntamiento. Una vigencia que, un año más, y van diez, Fragments, fotoperiodistes valencians, reivindica. Cuando el oficio de informar atraviesa su peor momento, con despidos que vacían redacciones, llega el momento de insistir: sin periodistas no hay periodismo. Y sin periodismo, no hay democracia. Y defenderlo compete a la sociedad en su conjunto.

PATIR LES CONSEQÜÈNCIES

Sufrir las consecuencias

17.960 milions a Bankia, 9.080 milions a CatalunyaCaixa, 5.425.000 a Novacaixagalicia i 4.500 a Banc de València... Les xifres, que provoquen vertigen, es corresponen a part de les ajudes públiques que ha rebut o ha de rebre la banca espanyola. La crisi del sistema financer espanyol és la història sobre la qual gira bona part de la greu situació econòmica. I algun dels seus capítols, molts d'ells rellevants, es van escriure a la Comunitat Valenciana. La ja extinta Bancaixa, el intervingut Banc de València o la desapareguda CAM, en el passat joies del sistema bancari local i nucli de poder, es van convertir en un problema ja no només per les seues aventures en el sector immobiliari i l'empatx de rajoles que va inundar els seus balanços, sinó també, i aquesta és una part de la història que s'escriu encara en els tribunals, per gestions properes al delictes.

Directius denunciats, desfilada de banquers imputats a l'Audiència Nacional, acusacions de sous milionaris impropis... El seguit d'expedients judicials que ha quedat després de si la crisi financera té, en tot cas, una conseqüència que va més enllà de la pròpia activitat interna en els bancs i caixes d'estalvis. La primera, i ja esmentada, és la vinculada a l'obligació de l'Estat de demanar el rescat a Brussel·les, que és qui presta els diners per les ajudes públiques a la banca, i les condicions de control de la troika i el que això implica sobre la política del Govern.

Però la crisi dels bancs no és cosa només d'elits directives o dels governs. Els seus efectes han arribat als xicotets estalviadors i inversors. Paraules com 'preferents' o 'deute subordinat' han eixit dels diccionaris financers per establir-se a les converses de bar. I en les pancartes

de les protestes. Aquesta és, possiblement, la segona conseqüència més visible d'aquesta crisi. Els 'atrapats' mai van entendre —ni ningú els va explicar perquè ho feren— que dipositaven els seus estalvis en uns en productes financers complexos. En la lletra menuda ho deia: pot perdre tota la seua inversió, però la pressió dels bancs als seus empleats per a col·locar aquests productes va provocar enganys als clients, molts dels quals pensaven ingènuament, que estaven invertint en dipòsits a termini fixe amb una bona rendibilitat. Els jutjats s'han omplert de demandes d'afectats.

La tercera, també de caràcter intern però que ja estén els seus tentacles més enllà de les cúpules directives, afecta les pròpies estructures de les entitats financeres: tancaments de sucursals i acomiadaments. Milers d'acomiadaments. Més de 20.000.

En els acomiadaments i els interminables expedients de regulació d'ocupació (ERO) potser és en el poc en el que han coincidit la banca i la resta del teixit productiu a Espanya en aquests últims mesos. I així es va arribar al principal problema del país: l'atur. Milions d'aturats en una taxa que cada mes que passa és històrica, perquè arriba a xifres mai abans conegudes. A la Comunitat Valenciana el drama de la desocupació amenaça amb consolidar-se en la vida de més de 800.000 persones.

I amb l'atur, els problemes econòmics de les famílies. I si hi ha algun drama que sobreïisca d'aquest embolic de problemes que afronten cada vegada més famílies a Espanya és el de l'habitatge. Els desnonaments i la lluita ciutadana per paraitzar-los i obligar el Govern a modificar les lleis per protegir les persones que poden perdre la seua llar, s'ha con-

vertit en un element simbòlic dels moviments socials. La desesperació ha provocat situacions tan dramàtiques com els suïcidis. Les notícies sobre persones que s'han tret la vida davant una imminent pèrdua de sa casa han omplert pàgines dels diaris i minuts dels informatius, trencant amb una vella norma periodística que diu que no s'escriu o parla de suïcidis. Però la realitat sempre acaba imposant-se a les normes.

I és que la realitat s'ha acabat fent visible en tota la seua cruessa. I és una realitat fosca. La crisi, qual-sevol crisi, sempre acaba creant un cercle viciós que s'origina quan esclata una bombolla inflada sobre un model productiu especulatiu. L'economia es contreu. La gent deixa de consumir, les empreses perden diners —o guanyen menys— i acomiaden treballadors. I a més atur, menys consum. I sense consum i

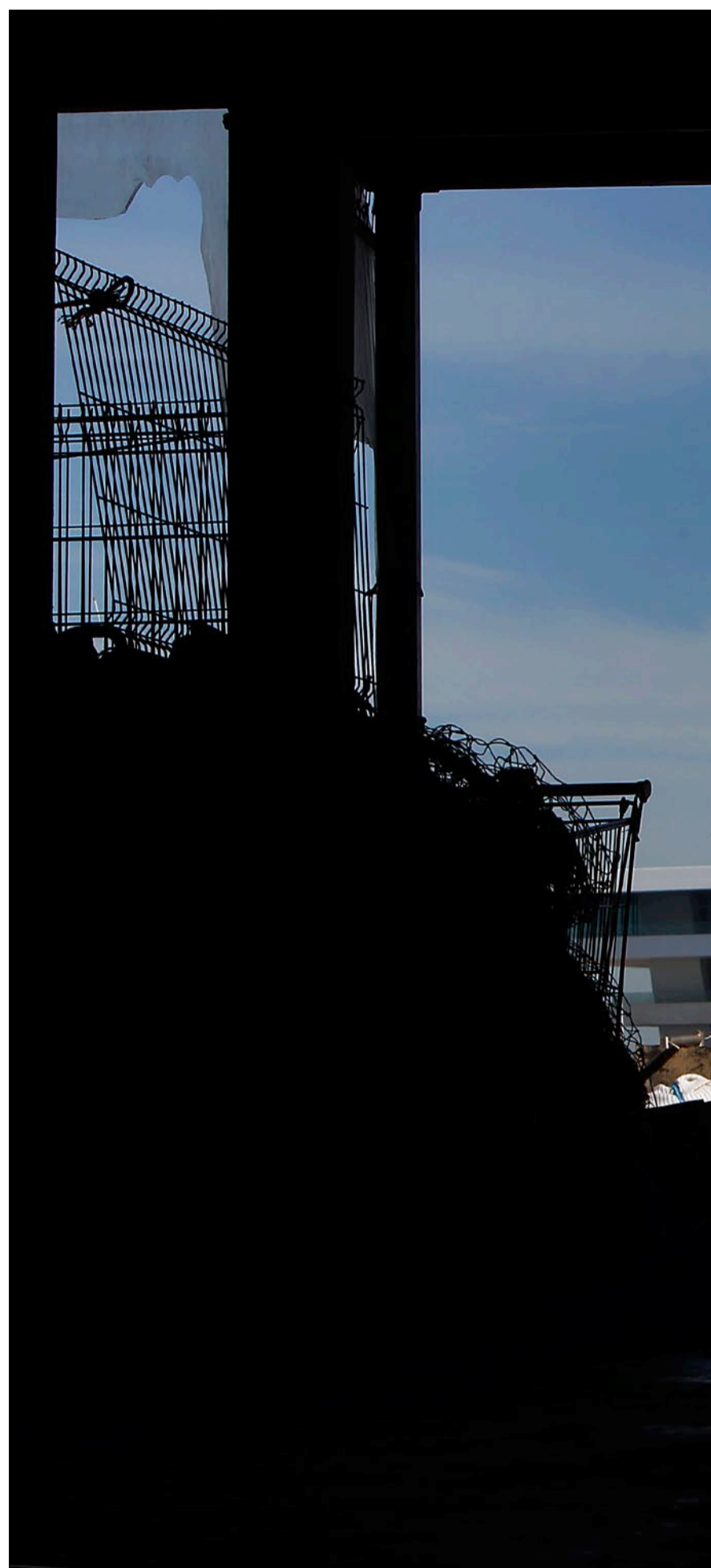
JOSÉ CUELLAR

Freelance Junta d'accionistes de Bankia a València.
València 29/06/2012 Junta de accionistas de Bankia en Valencia.

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
Castelló 17/07/2012

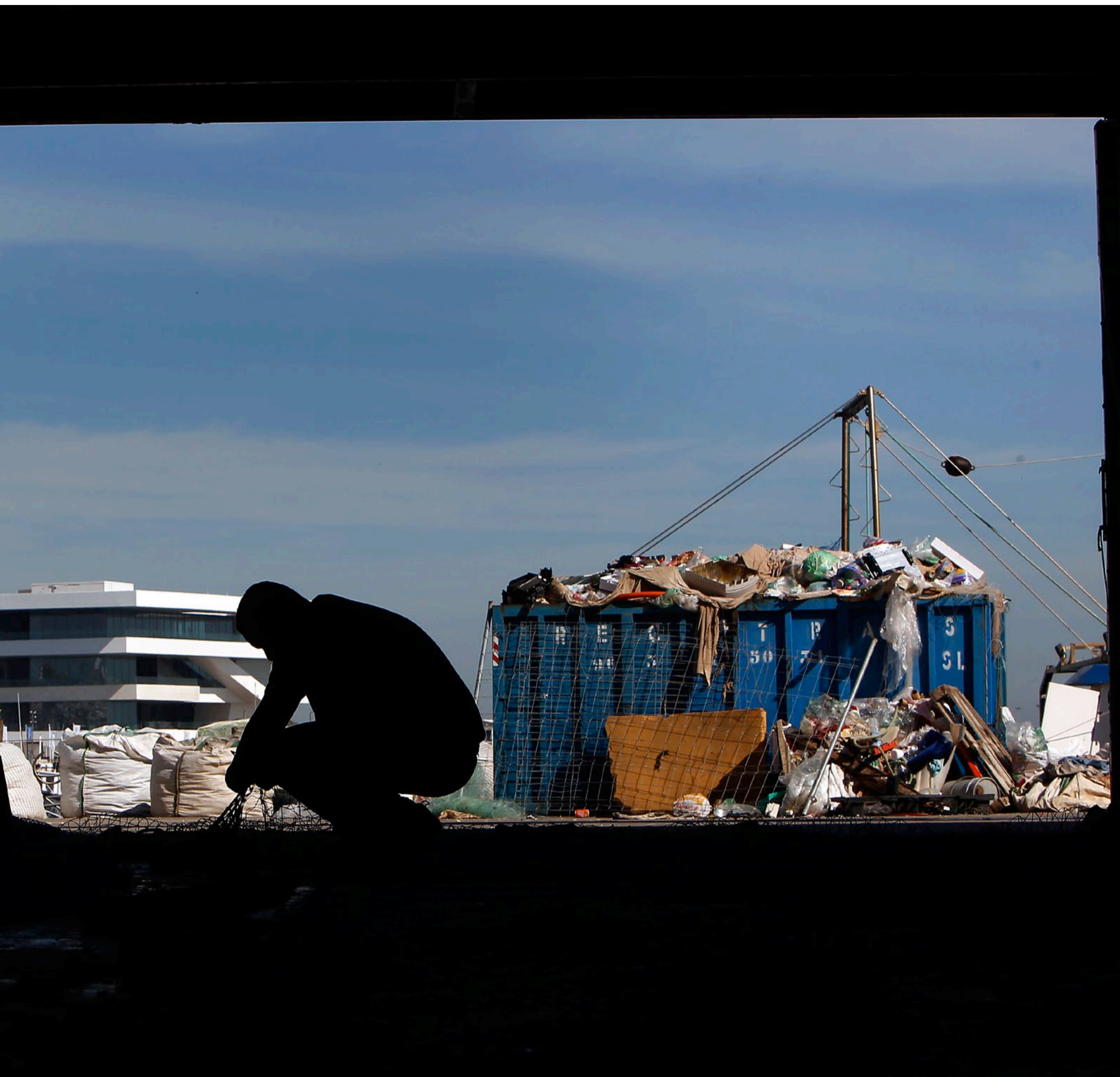
L'únic avió de l'aeroport de Castelló. Es tracta d'un avió de llautó que corona l'escultura, inspirada en Carlos Fabra, realitzada per l'artista Eduardo Ripollès. El único avión del aeropuerto de Castellón. Se trata de un avión de latón que corona la escultura, inspirada en Carlos Fabra, realizada por el artista Eduardo Ripollés.

ALBERTO SÁIZ

AP
València 23/10/2012

Un pescador repara les seues xarxes a una zona abandonada de la dàrsena del port, on anteriorment a la crisi havia acollit dos edicions de la Copa de l' Amèrica i diversos grans premis de Fórmula 1.

Un pescador repara sus redes en una zona abandonada de la dàrsena del puerto, que previo a la crisis acogió dos ediciones de la America's Cup y varios grandes premios de Fórmula 1.

sense una nòmina, no es paguen impostos. I les administracions públiques comencen a patir perquè ja no ingressen tant com abans. I tot comença a enfonsar-se.

En el nom del dèficit, descontrolat a la Comunitat Valenciana i fiscalitzat per Brusselles com si no hi hagués cap altre indicador econòmic, el Govern d'Espanya, el de la Generalitat Valenciana o qualsevol ajuntament, van emprendre unes polítiques de retallades de la despesa pública. Totes les partides van passar per la política de les tisores. Totes menys una: la que s'utilitza per pagar el deute que s'havia contractat amb els bancs. Això és el primer que es paga. Encara que en el seu dia s'utilitzaren aquests diners per cons-

truir infraestructures tan absurdes com l'aeroport sense avions de Castelló, símbol sacralitzat del malbaratament a Espanya.

—
17.960 millones a Bankia, 9.080 millones a CatalunyaCaixa, 5.425 millones a NovaCaixaGalicia y 4.500 a Banco de Valencia... Las cifras, que provocan vértigo, se corresponden a parte de las ayudas públicas que ha recibido o va a recibir la banca española. La crisis del sistema financiero español es la historia sobre la que gira buena parte de la grave situación económica. Y alguno de sus capítulos, muchos de ellos relevantes, se escribieron en la Comunitat Valenciana. La ya extinta Bancaja, el intervenido Banco de Valencia o la desaparecida CAM, en el pasado joyas del

sistema bancario local y núcleo de poder, se convirtieron en un problema ya no solo por sus aventuras en el sector inmobiliario y el empacho de ladrillos que inundó sus balances, sino, y esta es una parte de la historia que se escribe aún en los tribunales, por gestiones próximas a lo delictivo.

Directivos denunciados, desfile de banqueros imputados en la Audiencia Nacional, acusaciones de sueldos millonarios... El reguero de expedientes judiciales que deja tras de sí la crisis financiera tiene, en todo caso, una consecuencia que va más allá de la propia actividad interna en los bancos y cajas de ahorros. La primera, y ya mencionada, es la vinculada a la obligación del Estado de pedir el rescate a Bruselas, que es quien presta el dinero

para las ayudas públicas a la banca, y las condiciones de control de la troika que eso implica sobre la política del Gobierno de España.

Pero la crisis de los bancos no es cosa solo de élites directivas o de los Gobiernos. Sus efectos han alcanzado a los pequeños ahorradores y a los inversores. Palabras como 'preferentes' o 'deuda subordinada' han salido de los diccionarios financieros para establecerse en las conversaciones de bar. Y en las pancartas de las protestas. Esa es, posiblemente, la segunda consecuencia visible de esa crisis. Los 'pillados' nunca entendieron —ni nadie les explicó para que lo hicieran— que depositaban sus ahorros en unos en productos financieros complejos. En la letra pequeña lo decía: puede perder toda su

inversión, pero la presión de los bancos a sus empleados para colocar estos productos provocó engaños a los clientes, muchos de los cuales pensaban que estaban invirtiendo en plazos fijos con una buena rentabilidad. Los juzgados están llenos de demandas de afectados.

La tercera, también de carácter interno pero que ya extiende sus tentáculos más allá de las cúpulas directivas, afecta a las propias estructuras de las entidades financieras: cierres de sucursales y despidos. Miles de despidos. Más de 20.000.

En los despidos y los interminables expedientes de regulación de empleo (ERE) quizá sea en lo poco en lo que han coincidido la banca y el resto del tejido productivo en España en estos últimos meses. Y así se llegó al

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 15/11/2012

Ana, abraçada a la seua filla, esperant
l'ordre del desnonament de sa casa.
Ana, abrazada a su hija, esperando la orden
del desahucio de su casa.

ROBER SOLSONA

ABC
Beniparrell 27/12/2012

Un Restaurant del municipi de Beniparrell ofereix un menjar gratuït per a 350 persones amb escassos recursos econòmics. Un Restaurante del municipio de Beniparrell ofrece una comida gratuita para 350 personas con escasos recursos económicos.

principal problema del país: el paro. Millones de parados en una tasa que cada mes que pasa es histórica, porque alcanza cifras nunca antes se habían visto. En la Comunitat Valenciana el drama del desempleo amenaza con consolidarse en las vidas de más de 800.000 personas.

Y con el paro, los problemas económicos de las familias. Y si hay algún drama que sobresalga de esa maraña de problemas que afrontan cada vez más familias en España es el de la vivienda. Los desahucios y la lucha ciudadana por paralizarlos y obligar al Gobierno a modificar las leyes para proteger a las personas que pueden perder su hogar, se ha convertido en un elemento simbólico de los movimientos sociales. La desesperación ha provocado situaciones tan dramáticas como los suicidios. Las noticias sobre personas que se han quitado la vida ante una inminente pérdida de su casa han llenado las páginas de los periódicos y los minutos de los informativos, rompiendo con una vieja norma periodística que dice que no se escribe o habla de suicidios. Pero la realidad siempre acaba imponiéndose por encima de las normas.

Y es que la realidad se ha acabado haciendo visible en toda su crudeza. Y es una realidad oscura. La crisis, cualquier crisis, siempre acaba creando un círculo vicioso que suele originarse cuando estalla una burbuja hinchada sobre un modelo productivo basado en la especulación. La economía se contrae. La gente deja de consumir, las empresas pierden dinero —o ganan menos— y despiden a empleados. Y a más paro, menos consumo. Y sin consumo y sin una nómina, no se pagan

impuestos. Y las administraciones públicas empiezan a sufrir porque ya no ingresan tanto como lo hacían antes. Y todo empieza a desmoronarse.

En el nombre del déficit, descontrolado en la Comunitat Valenciana y controlado por Bruselas como si no hubiera otro indicador económico, el Gobierno de España, el de la Generalitat o cualquier ayuntamiento, emprendieron unas políticas de recortes del gasto. Todas las partidas pasaron por la política de las tijeras. Todas menos una: la que se utiliza para pagar la deuda contraída con los bancos. Eso es lo primero que se paga. Aunque en su día se utilizara ese dinero para construir infraestructuras tan absurdas como el aeropuerto sin aviones de Castellón, símbolo sacralizado del despilfarro en España.

EL DESPRESTIGI DELS POLÍTIQS

El desprestigio de los políticos

L'any 2012 va certificar un major distanciament entre la societat i l'anomenada classe política. Si va arrancar amb l'absolució de Francisco Camps per un jurat popular, el transcórrer dels mesos va aportar un degoteig incessant d'informacions sobre diferents casos de corrupció en què els mitjans de comunicació han tornat a exercir un paper fonamental a l'hora de situar-los davall l'escrutini públic. Amb especial rellevància en el tràfic de documents entre dos consellers a l'hemicicle de les Corts, revelat precisament per les fotografies dels reporters gràfics i que van culminar amb la dimissió del titular d'Hisenda, provocant una crisi de govern més àmplia.

Les càmeres dels fotoperiodistes valencians han estat un any més testimonis d'actituds i accions que en poc o gens contribueixen al prestigi dels nostres polítics entre els seus conciutadans. I han donat fe de la desfilada de molts d'ells pels tribunals de justícia, en un espectacle poc edificant, d'una banda, però esperançador en tant que els mecanismes de l'Estat complisquen amb la seua funció i depuren les responsabilitats oportunes si n'hi ha.

Al PP, Alberto Fabra va passar la re-vàlida del congrés regional després de la seua abrupta arribada a la presidència, encara que les discrepàncies internes no han acabat de calmar-se per l'existència d'un ampli nombre de càrrecs sotmesos en procediments judicials que li impedeixen desenvolupar en la seua plenitud l'anunciada neteja que també demana la societat. Al PSPV, Ximo Puig va aconseguir les regnes d'un partit també amb nombroses divisions internes i que té davant seu el repte d'intentar recuperar com a alternativa després lustres a l'oposició. Ni Compromís ni EUPV afrontar processos interns clau.

La mobilització ciutadana i el desencant dels propis militants han posat als partits polítics davant una difícil tessitura: oferir noves respostes a una situació inèdita. Però les solucions i, sobretot, les actituds exhibides fins ara estan ancorades en hàbits del passat. No només la corrupció, sinó les retallades a l'Estat del Benestar han provocat un malestar sense precedents en els temps recents que s'ha traduït en un descontentament evident amb la pràctica totalitat de les institucions.

ROBER SOLSONA

ABC
València 27/09/2012

L'Alcaldessa Rita Barberá i el President de la Generalitat Alberto Fabra, juguen a ping-pong, en la inauguració d'un nou Decathlon a la ciutat de València.
La Alcaldessa Rita Barberá y el President de la Generalitat Alberto Fabra, juegan al ping-pong, en la inauguración de un nuevo Decathlon.

socialistes
VALENCIANS

JOSÉ CUELLAR

Freelance
València 28/07/2012

Elena Valenciano i Ximo Puig treballant
en una executiva del partit socialista.
Elena Valenciano y Ximo Puig trabajando
en una ejecutiva del partido socialista.

**Les càmeres
han estat testimoni
d'actituds i accions
que en poc o gens
contribueixen al prestigi
dels nostres polítics**

*Las cámaras
han sido testimonio de actitudes
y acciones que poco o nada
contribuyen al prestigio
de nuestros políticos*

JOSÉ CUELLAR

Freelance
València 23/11/2012

L'Alcaldesa de València Rita Barberá, en un ple de l'ajuntament, netejant la pantalla del seu mòbil.
La Alcaldesa de Valencia Rita Barberá, en un pleno del ayuntamiento, limpiando la pantalla de su dispositivo móvil.

ROBER SOLSONA

ABC
València 25/04/2012

El diputat popular, Diaz Alperi, cau del selló del seu escó a les Corts Valencianes.
El diputado popular, Diaz Alperi, cae de su escaño en las Corts Valencianes.

Fins al punt que es posa en qüestió l'existència i, per descomptat, l'actual configuració de moltes d'elles.

Els mitjans de comunicació han posat de nou en valor la seua important contribució a la salut democràtica malgrat els intents d'uns i altres d'o bé fer callar les crítiques o desviar el focus d'atenció. No obstant això, la proliferació de vies d'accés a la informació fa cada vegada més difícil aquesta pretensió.

El año 2012 certificó un mayor distanciamiento entre la sociedad y la denominada clase política. Si arrancó con la absolución de Francisco Camps por un jurado popular, el transcurrir de los meses aportó un goteo incesante de informaciones sobre diferentes casos de corrupción en los que los medios de comunicación han vuelto a desempe-

ñar un papel fundamental a la hora de situarlos bajo el escrutinio público. Con especial relevancia en el tráfico de documentos entre dos consellers en el hemiciclo de las Corts, desvelado precisamente por las fotografías de los reporteros gráficos y que culminaron con la dimisión del titular de Hacienda, que a su vez provocó una crisis de gobierno más amplia.

Las cámaras han sido un año más testigos de actitudes y acciones que en poco o nada contribuyen al prestigio de los políticos entre sus conciudadanos. Y han dado fe del desfile de muchos de ellos por los tribunales de justicia, en un espectáculo poco edificante, por un lado, pero esperanzador por otro en tanto en cuanto que los mecanismos del Estado cumplan con su función y depuren responsabilidades si las hubiere.

En el PP, Alberto Fabra pasó la reválida del congreso regional tras su abrupta llegada a la presidencia, aunque las discrepancias internas no han terminado de apaciguarse por la existencia de un amplio número de cargos incurridos en procedimientos judiciales que le impiden desarrollar en su plenitud la anunciada limpieza que también demanda la sociedad. En el PSPV, Ximo Puig se hizo con las riendas de un partido también con numerosas divisiones internas y que tiene ante sí el reto de intentar recuperarse como alternativa tras lustros en la oposición. Ni Compromís ni EUPV afrontaron procesos internos clave.

La movilización ciudadana y el desencanto de los propios militantes han puesto a los partidos políticos ante una difícil tesitura: ofrecer nuevas respuestas a una situación inédita.

Pero las soluciones y, sobre todo, las actitudes exhibidas hasta ahora están ancladas en hábitos del pasado. No sólo la corrupción, sino los recortes al Estado del Bienestar han provocado un malestar sin precedentes en los tiempos recientes que se ha traducido en un descontento evidente con la práctica totalidad de las instituciones. Hasta el punto de que se pone en cuestión la existencia y, desde luego, la actual configuración de muchas de ellas.

Los medios de comunicación han puesto de nuevo en valor su importante contribución a la salud democrática pese a los intentos de unos y otros de o bien acallar las críticas o desviar el foco de atención. Sin embargo, la proliferación de canales de acceso a la información, así como la aparición de las redes sociales, hace cada vez más difícil esta pretensión.

Els mitjans de comunicació han tornat a exercir un paper fonamental a l'hora de situar a la classe política davall l'escrutini públic

Los medios de información han vuelto a jugar un papel fundamental a la hora de poner a la clase política bajo el escrutinio público

EVA MÁÑEZ

València Plaza
València 23/02/2012

El president de la Generalitat, Alberto Fabra, convoca empresaris, patrons i polítics, en un acte centrat en el corredor mediterrani.

El presidente de la Generalitat Valenciana, Alberto Fabra, convoca a empresarios, patronos y políticos, en un acto centrado en el corredor mediterráneo.

**EL DUBTE
DE L'EIX
MEDITERRANI**
La duda del eje mediterráneo

TRUANS I ...SENYORS?

Truhanes y... señores?

El cantant, Julio Iglesias, actua al Palau de les Arts, mentre el Jutjat d'Instrucció 19 de València no ha aconseguit notificar-li una citació per haver cobrat sis milions d'euros de la Generalitat. Aquesta citació es produeix en relació al cas IVEX, que persegueix un presumpte delictes de falsedat en document mercantil i malversació de caudals públics. Un cas en el que està imputat, entre altres, el exdirector del IVEX, José María Tabares, fugat després de ser condemnat a 5 anys per altre frau que afectà al institut.

El cantante, Julio Iglesias, actúa en el Palau de les Arts, mientras el Juzgado de Instrucción 19 de Valencia no ha conseguido notificarle una citación por haber cobrado seis millones de euros de la Generalitat. Esta citación se produce en relación con el caso IVEX, que persigue un presunto delito de falsedad en documento mercantil y otro de malversación de caudales públicos. Un caso en el que está imputado, entre otros, el exdirector del IVEX, José María Tabares, fugado tras ser condenado a 5 años de prisión por otro fraude que afectó al instituto.

MARGA FERRER

Levante EMV
València 08/07/2012

Passat l'estiu de l'any 2012, un dels assumptes estrella que va ocupar la primera plana de la agenda informativa de varies autonomies fou la inclusió del Corredor Mediterrani en la xarxa bàsica transeuropea de transport. No obstant això, després de la victòria de Mariano Rajoy en les eleccions generals, l'eix ferroviari passà a un segon pla informatiu, amenaçant de convertir-se en una nova quimera. L'aguda crisi econòmica i la divisió del barons del PP sobre d'infraestructura fa temer que es retarde una obra que es considera bàsica per l'economia valenciana.

Tras el verano del año pasado, uno de los asuntos estrella que ocupó en puestos de honor la agenda informativa de varias autonomías fue la inclusión del Corredor Mediterráneo en la red básica transeuropea de transporte. Sin embargo, tras la victoria de Mariano Rajoy en las elecciones generales, el eje ferroviario pasó a un segundo plano informativo. Amenazando con convertirse en una quimera. La aguda crisis económica y la división de barones del PP sobre la infraestructura hacen temer que se retrase una obra que se considera básica para la economía de la Comunitat Valenciana.

CAMPS, INNOCENT

Camps, inocente

Després de quasi tres anys vivint baix l'ombra de la sospita, Francisco Camps va dimitir com a president de la Generalitat el 20 de juliol de 2011. Estava a punt de seure a la banqueta dels acusats per un suposat delictes de suborn impropí. El judici dels vestits va arrancar el 12 de desembre en el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana. Els dos acusats, Camps i Ricardo Costa, exsecretari general del PP valencià, van acabar eixe any encara a la banqueta. 2012 va iniciar el seu camí amb la incògnita sobre què dictaminaria el jurat popular que havia de decidir sobre la innocència o culpabilitat de l'expresident de la Generalitat.

El veredictes va arribar el 25 de gener. Després de dos dies de deliberacions, la tesi de la innocència va triomfar per cinc vots a quatre, el mínim requerit per la Llei del Jurat per a aconseguir el veredictes absolutori. El de culpabilitat precisava set suports. Segons l'acta llegida pel portaveu, els acusats, Francisco Camps i l'exsecretari general del PP regional Ricardo Costa, "no van rebre cap regal en relació al seu càrrec" dels empresaris de la trama Gürtel.

Però eixa absolució no va evitar que Camps, a pesar dels intents del seu advocat, haguera d'escoltar les conversacions gravades per la policia judicial en què es desvetllava la seua estrecha relació personal amb

els integrants de la trama corrupta. Per a eixe moment, la imatge de l'expresident valencià s'havia deteriorat tant que, fins i tot a les files del seu partit i en la nova Generalitat d'Alberto Fabra, es buscava la fórmula de passar pàgina.

Camps, que seguix com a diputat en Les Corts, a pesar que ja no participa en els debats parlamentaris i pràcticament no assistix a les sessions, ha anat difuminant-se en la vida política local. Només amb una sorprenent entrevista en la revista Telva, amb fotos en el parc de L'Albufera, o amb el seu nomenament com a professor en la Universitat Catòlica, o amb la lectura de la seua tesi doctoral, va eixir fugaçment d'un retir forçós i al seu pesar.

Después de casi tres años viviendo en el filo de la sospecha, Francisco Camps dimitió como presidente de la Generalitat el 20 de julio de 2011. Estaba a punto de sentarse en el banquillo de los acusados por un supuesto delito de cohecho impropio. El juicio de los trajes arrancó el 12 de diciembre en el Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana. Los dos acusados, Camps y Ricardo Costa, exsecretario general del PP valenciano, acabaron ese año aún en el banquillo. 2012 inició su andadura con la incògnita sobre qué iba a dictaminar el jurado popular que debía decidir sobre la inocencia o culpabilidad del expresidente de la Generalitat.

El veredictes llegó el 25 de enero. Después de dos días de deliberaciones, la tesis de la inocencia triunfó por cinco votos a cuatro, el mínimo requerido por la Ley del Jurado para alcanzar el veredictes absolutorio. El de culpabilidad precisaba siete apoyos. Según el acta leída por el portavoz, los acusados, Francisco Camps y el ex secretario general del PP regional Ricardo Costa, "no recibieron regalo alguno en relación a su cargo" de los empresarios de la trama Gürtel.

Pero esa absolución no evitó que Camps, pese a los intentos de su abogado, tuviese que escuchar las conversaciones grabadas por la policia judicial en la que se desvelaba su estrecha relación personal con los integrantes de la trama corrupta. Para ese momento, la imagen del expresidente valenciano se había deteriorado tanto que, incluso en las filas de su partido y en la nueva Generalitat de Alberto Fabra, se buscaba la fórmula de pasar página.

Camps, que sigue como diputado en Les Corts, pese a que ya no participa en los debates parlamentarios y pràcticament no assiste a las sesiones, ha ido difuminándose en la vida política local. Solo con una sorprendente entrevista en la revista Telva, con fotos en el parque de L'Albufera, o con su nombramiento como profesor en la Universidad Católica, o con la lectura de su tesis doctoral, salió fugazmente de un retiro forzoso y a su pesar.

KAI FÖRSTERLING

EFE
València 25/01/2012

L'expresident de la Generalitat, Francesc Camps, i l'exsecretari general del PPCV, Ricardo Costa, reaccionen durant la lectura del veredictes de l'anomenada causa dels vestits del cas Gürtel. El expresidente de la Generalitat, Francisco Camps, y el exsecretario general del PPCV, Ricardo Costa, reaccionan durante la lectura del veredictes de la denominada causa de los trajes del caso Gürtel.

LA CIUTADANIA DIU PROU

La ciudadanía dice basta

La crisi econòmica ha omplert les pàgines de la premsa, els diaris digitals i els minuts dels informatius de ràdio i televisió d'un vocabulari que, des de l'any 2008, s'està convertint en quotidià. Aborronadorament quotidià.

Retalls, tancaments, acomiadaments, atur, ERO, estrényer-se el cinturó, ajustaments... Paraules que formen part d'un dia a dia que asfixia els ciutadans i davant el qual, finalment, la gent ha dit prou.

Dues vagues generals i centenars de manifestacions, protestes i concentracions contra les retallades han estat les respostes més visibles d'una ciutadania que se sent estafada. Treballadors i treballadores que veuen com els sous es retallen, les pagues extraordinàries desapareixen, els drets laborals disminueixen, l'atur creix, el poder de les empreses es converteix il·limitat, el sistema els esclafa... I, davant de tot això, com a mínim, queda el dret a la protesta.

Els carrers s'han posat en moviment en un context on les retallades amb la crisi econòmica com a excusa es combinen amb els casos creixents de corrupció, el que augmenta la sensació general d'engany. A més, per primera vegada des de la instauració de la democràcia, el context econòmic fa trontollar alguns drets bàsics que es creien intocables i creix la sensació de que la sanitat o l'educació pública estan greu perill.

Per això, les diverses manifestacions que han omplert els carrers de tot l'Estat en els últims mesos no s'han limitat a una sola qüestió, sinó que plantegen reivindicacions que, d'una manera o altra, afecten quasi tots els ciutadans. Funcionaris, metges, professors, persones dependents, immigrants, aturats, afectats pels desnonaments, víctimes dels bancs i dels seus productes tòxics, estudiants i una llarguíssima nòmina de col·lectius i sectors socials han eixit

al carrer per dir que ja hi ha prou, que no tots hem viscut per sobre de les nostres possibilitats i que la gent del carrer no ha de pagar les conseqüències dels desastres incubats durant els anys del boom econòmic.

Són protestes que, en alguns casos, han aconseguit desactivar certes mesures que fregaven la injustícia social més candent. S'han aturat desnonaments com també s'ha paral·litzat l'aprovació de mesures que retallaven nombrosos drets socials, però hui molts d'aquests drets segueixen qüestionant-se i, per tant, sembla que la necessitat de mantindre viva la flama de la reivindicació social està més viva que mai.

La indignació social, a més, ha crescut i ha arribat a sectors que portaven anys sense exercir els seus drets democràtics a la protesta. Fins i tot, el malestar general s'ha organitzat i s'ha concretat en moviments com el 15M que, amb els seus defec-

tes i les seues virtuts, va aconseguir mostrar que hi havia altres veus i que la política i la democràcia no es moren en les picabaralles entre els grans partits. La desafecció per la classe política, a la qual la ciutadania veu cada vegada més desconnectada dels problemes reals, ha estat una de les claus de l'evolució d'aquesta crisi. I és que la sensació generalitzada és que els plats trencats del malbaratament o de la dolenta, quan no delictiva, gestió de governs o empreses privades, no el paguen els que els qui els van trencar.

En aquest escenari, les manifestacions ciutadanes més o menys espontànies han pres un protagonisme principal enfront de velles formes de protesta, prescindint dels interlocutors que en el passat van ser els canalitzadors d'aquest descontent, posant en dubte la representativitat d'organitzacions polítiques o sindicals. No obstant això, l'any que ha quedat en-

GERMÁN CABALLALLERO

L'informatiu
València 29/03/2012

Un agent de seguretat privada obre les portes d'un Mercadona al centre de València que havia sigut precintat amb adhesius per un grup de piquets informatius durant la vaga general. Un agente de seguridad privada abre las puertas de un Mercadona en el centro de Valencia que había sido cerrado con pegatinas por un grupo de piquetes informativos durante la huelga general.

EVA MÁÑEZ Valencia Plaza
València 14/11/2012Manifestació vaga general.
Manifestación huelga general.

rere també ha viscut la convocatòria de vagues, entre elles la general del 14 de novembre per part de les principals centrals sindicals espanyoles. Aquest dia es va evidenciar que alguna cosa ha canviat en la manera com la ciutadania exerceix el seu dret a la protesta. Bona part de la premsa va coincidir en la seua anàlisi d'aquesta jornada: la vaga no va ser massiva, la protesta sí que va ser general.

Les manifestacions que aquest dia van omplir els carrers de totes les ciutats espanyoles van posar de manifest el descontentament ciutadà amb la situació econòmica i amb la forma de gestionar per part de les administracions públiques. No obstant això, les protestes no han variat massa les polítiques de retallades dels governs, atrapats en alguns casos en l'exigència d'ajustar uns comptes públics, convençuts en altres que cal aplicar reformes malgrat el rebuig general.

Una resposta ciutadana, en definitiva, que no té intenció d'abandonar el carrer mentre les retallades, els acomiadaments, els ERO i tota aquest nou vocabulari que la crisi econòmica ens vol imposar, l'estil de la neollengua orwelliana, continuen formant part del dia a dia dels ciutadans. És, senzillament, l'expressió de la indignació i el malestar, així com la decisió de no perdre uns drets que van costar anys, suor i llàgrimes d'uns ciutadans que no es resignen a conviure amb la sensació d'estafa permanent a la boca de l'estómac.

La crisis económica ha llenado las páginas de la prensa, los periódicos digitales y los minutos de los informativos de radio y televisión de un vocabulario que, desde el año 2008 hasta ahora, se está convirtiendo en cotidiano. Espe-luznantemente cotidiano.

Recortes, cierres, despidos, paro, EREs, apretarse el cinturón, ajustes...

Palabras que han pasado a formar parte de un día a día que asfixia a los ciudadanos y ante el cual, finalmente, la gente ha dicho basta.

Dos huelgas generales y cientos de manifestaciones, protestas y concentraciones contra los recortes han sido las respuestas más visibles de una ciudadanía que se siente estafada. Trabajadores y trabajadoras que ven como los sueldos se recortan, las pagas extraordinarias desaparecen, los derechos laborales disminuyen, el paro crece, el poder de las empresas se convierte ilimitado, el sistema los aplasta ... Y, ante todo esto, como mínimo, queda el derecho a la protesta.

Las calles se han puesto en movimiento en un contexto donde los recortes con la crisis económica como excusa se combinan con los casos crecientes de corrupción, lo que aumenta la sensación general de estafa. Además, por primera vez desde la instauración de la democracia, el contexto económi-

BIEL ALIÑO Freelance
Pobla de Vallbona (València)
07/09/2012

Alumnes de la Pobla de Vallbona protesten de camí al col·legi per la suspensió del transport escolar. Alumnos de la localidad Valenciana de la Pobla de Vallbona protestan de camino al colegio por la suspensión del transporte escolar.

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 14/11/2012

Vaga General. Un empleat de Bankia davant la porta de la seu central de l'entitat a València.

Huelga General. Un empleado de Bankia ante la puerta de la sede central de la entidad en Valencia.

EL FLACO

Cartelera Túrria
València 16/13/2012

Amb la sogal al coll.
Con la sogal al cuello.

co hace tambalear algunos derechos básicos que se creían intocables y la sanidad o la educación pública se han convertido en grave peligro.

Por ello, las diversas manifestaciones que han salpimentado las calles de todo el estado en los últimos meses no se han limitado a una sola cuestión, sino que plantean reivindicaciones que, de una manera u otra, afectan a casi todos los ciudadanos. Funcionarios, médicos, profesores, personas dependientes, inmigrantes, parados, afectados por los desahucios, víctimas de los bancos y de sus productos tóxicos, estudiantes y una larguísima nómina de colectivos y sectores sociales han salido a la calle para decir que ya basta, que no todos hemos vivido por encima de nuestras posibilidades y que la gente de la calle no tiene por qué pagar las consecuencias de los desastres incubados durante los años del boom económico.

Son protestas que, en algunos casos, han conseguido desactivar ciertas medidas que rozaban la injusticia social más candente. Se han parado desahucios como también se ha paralizado la aprobación de medidas que recortaban numerosos derechos sociales; sin embargo, hoy, muchos de estos derechos siguen cuestionándose y, por tanto, parece que la necesidad de mantener viva la llama de la reivindicación social permanece más viva que nunca.

La indignación social, además, ha crecido y ha llegado a sectores que llevaban años sin ejercer sus derechos democráticos a la protesta. Incluso, el malestar general se ha organizado y se ha concretado en movimientos como el 15M que, con sus defectos y sus virtudes, logró mostrar que había otras voces y que la política y la democracia no mueren en las rencillas entre los grandes partidos. La desafección por la clase política, a la que la ciudadanía ve cada vez más desconectada de los problemas reales ha sido una de las claves de la evolución de esta crisis. Y es que la sensación generalizada es que los platos rotos del despilfarro o la mala, cuando no delictiva, gestión de gobiernos o empresas privadas, no lo pagan los que los que los rompieron.

En este escenario, las manifestaciones ciudadanas más o menos espontáneas han tomado un protagonismo principal frente a viejas formas de protesta, prescindiendo de los interlocutores que en el pasado fueron los canalizadores de ese descontento, poniendo en duda la representatividad de organizaciones políticas o sindicales. Sin embargo, el año que ha quedado atrás también ha vivido la convocatoria de huelgas, entre ellas la general del 14 de noviembre por parte de las principales centrales sindicales españolas. Ese día se evidenció que algo ha cambiado en

MIGUEL A. MONTESINOS

Levante EMV
València 10/06/2012

Una dona protesta per les retallades de la Generalitat.
Una mujer protesta por los recortes de la Generalitat.

la forma en que la ciudadanía ejerce su derecho a la protesta. Buena parte de la prensa coincidió en su análisis de esa jornada: la huelga no fue masiva; la protesta sí fue general.

Las manifestaciones que ese día llenaron las calles de todas las ciudades españolas pusieron de manifiesto el descontento ciudadano con la situación económica y con la forma de gestionarla por parte de las administraciones públicas. Sin embargo, las protestas no han variado las políticas de recortes de los gobiernos, atrapados en algunos casos en la exigencia de ajustar unas cuentas públicas, convencidos en otros de que es necesario aplicar reformas pese al rechazo general.

Una respuesta ciudadana, en definitiva, que no tiene intención de abandonar la calle mientras los recortes, los despidos, los EREs y toda este nuevo vocabulario que la crisis económica nos quiere imponer, al estilo de la neolingua orwelliana, continúan formando parte del día a día de los ciudadanos. Es, sencillamente, la expresión de la indignación y del malestar, así como la decisión de no perder unos derechos que costaron años, sudor y lágrimas de unos ciudadanos que no se resignen a convivir con la sensación de estafa permanente en la boca del estómago.

EL 15-M LA CONSCIÈNCIA LATENT

El 15M, la conciencia latente

El primer aniversari del 15-M coincideix amb la seua eixida de l'esfera pública i l'aparició de reivindicacions similars que han muntat en altres moviments com "Envolta el Congrés" o les manifestacions de suport a la "Primavera valenciana". Esta desaparició de la primera línia al carrer contrasta amb la influència que els seus postulats exerceixen sobre el debat polític.

Les demandes de democratització dels partits o les mobilitzacions contra els desnonaments van ser banderes dels "indignats" que estan més que mai d'actualitat. Este solatge dipositat al maig de 2011 s'ha consolidat en el primer aniversari del 15-M i no fa més que créixer en les consciències dels ciutadans, que amb l'avanç de la crisi veuen com el estat de benestar es veu cada vegada més retallat.

Les manifestacions per celebrar el primer any del natalici del moviment dels "indignats" van transcórrer sense incidents fins arribar a la simbòlica plaça del Ajuntament, on part dels manifestats tiraren abax les tanques

d'obra i accediren a la plaça ocupada pels artefactes pirotècnics preparats per a la commemoració de la festivitat de la Mare de Deu dels Desamparats. Aquesta irrupció es va produir després de la polèmica suscitada després que l'Ajuntament canviara la ubicació de la mascletà nocturna que tradicionalment es realitzava des de l'antic llit del riu Túria, a la plaça de l'Ajuntament, en el que els representants del moviment 15m van interpretar com un acte de provocació e irresponsabilitat.

El primer aniversari del 15-M coincide con su salida de la esfera pública y la aparición de reivindicaciones similares que han mutado en otros movimientos como "Rodea el Congreso" o las manifestaciones de apoyo a la "Primavera valenciana". Esta desaparición de la primera línea en la calle contrasta con la influencia que sus postulados ejercen sobre el debate político.

Las demandas de democratización de los partidos o las movilizaciones contra los desahucios fueron banderas de los "indignados" que están más

que nunca de actualidad. Ese poso depositado en mayo de 2011 se ha consolidado en el primer aniversario del 15-M y no hace más que crecer en las conciencias de los ciudadanos, que con el avance de la crisis ven como el estado de bienestar se va recortando cada vez más.

Las manifestaciones para celebrar el primer aniversario del nacimiento del movimiento de los "indignados" transcurrieron con normalidad hasta llegar a la simbólica plaza del Ayuntamiento, donde parte de los manifestantes tiraron a bajo las vallas y accedieron a la plaza ocupada por los artefactos pirotécnicos preparados para la conmemoración de la festividad de la Mare de Deu dels Desamparats. Esta irrupción se produjo tras la polémica suscitada después de que el Ayuntamiento cambiara de ubicación la mascletà nocturna que tradicionalmente se realizaba desde el viejo cauce del río Turia, a la plaza del Ayuntamiento, en lo que los representantes del movimiento 15M interpretaron como un acto de provocación e irresponsabilidad.

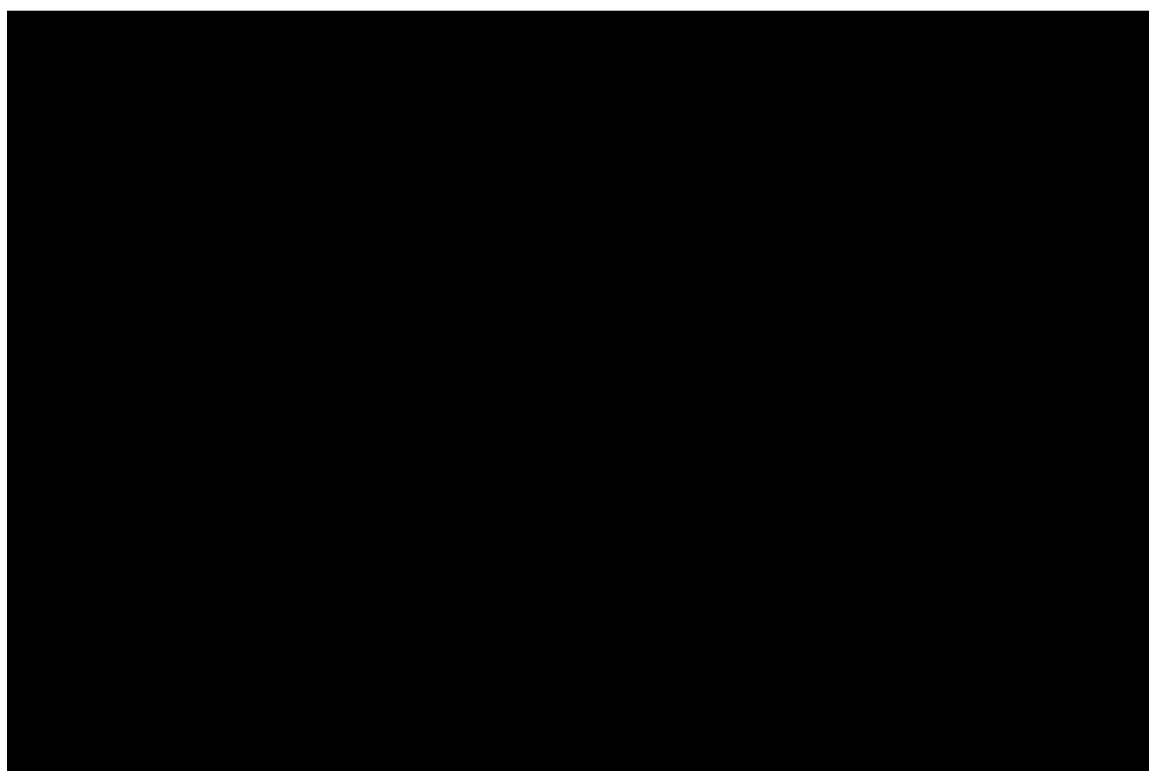
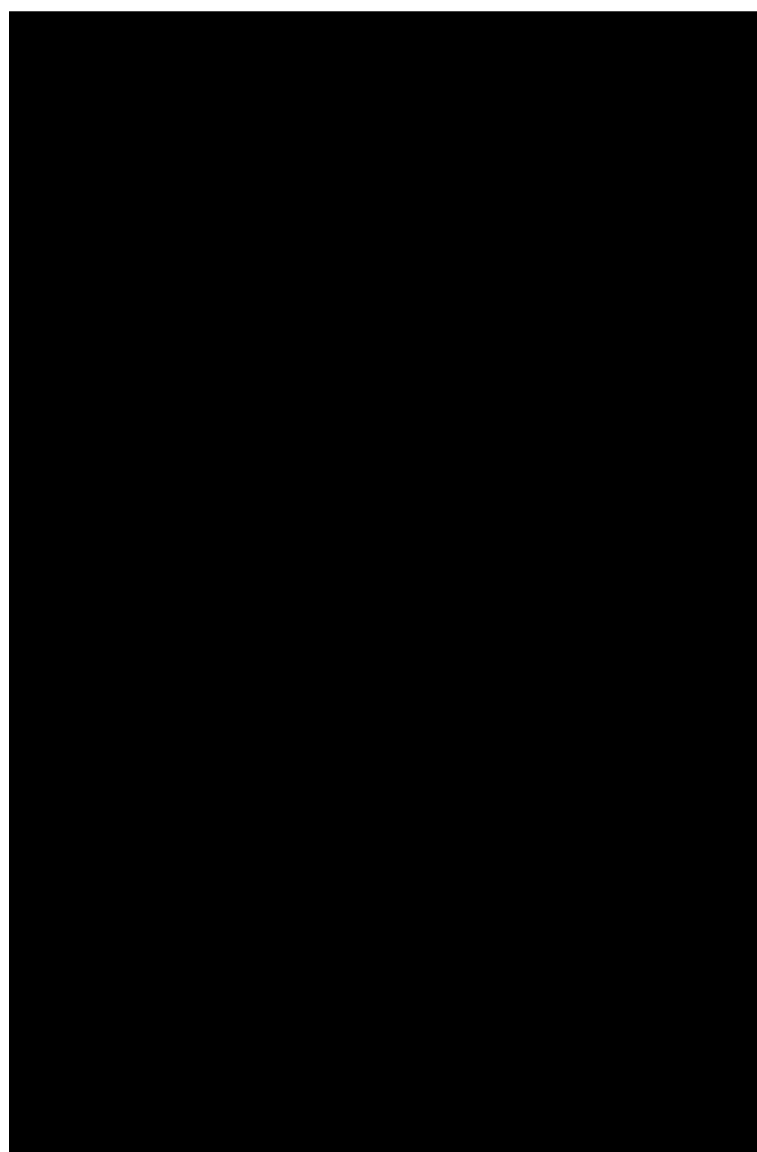
GERMÁN CABALLERO

Full Quatre
València 12/05/2012

Un membre de la pirotècnia Reis-Martí agradeix a un dels manifestants que prenen la Plaça de l'Ajuntament de València durant el primer aniversari del 15M. L'alcaldesa Rita Barberá havia traslladat la realització de la tradicional mascletà del llit del riu Túria a la plaça del consistori. Un miembro de la pirotecnia Reyes-Martí agrade a uno de los manifestantes que toman la plaza del ayuntamiento durante el primer aniversario del 15M. La alcaldesa Rita Barberá había trasladado a realización de la tradicional mascletà del cauce del río Túria a la plaza del consistorio.

SENSE IMATGES NO HI HA PERIODISME

Sin imágenes no hay periodismo

És indiscutible que el periodisme travessa un moment convuls. El salt al mitjà digital amb els seus avantatges i els seus reptes per afrontar, la irrupció de les xarxes socials en la vida quotidiana i en la forma en que ens informem, ha suposat una sacsejada per alguns mitjans d'estructures rígides que amb dificultat troben el seu espai en aquest embolic anomenat xarxa de la informació.

A això se li suma una crisi que colpeja de manera inevitable a les empreses que es dediquen a la informació. A cavall entre l'exercici de la professió i la viabilitat econòmica, el periodisme intenta trobar la posició que una societat democràtica necessita per mantenir una sana actitud crítica i conscient de la seua realitat. Per atendre aquesta ja no tan nova realitat econòmica, gran part dels mitjans informatius han retallat dràsticament les seues plantilles, en moltes de les quals s'ha prescindit completament dels fotoperiodistes.

La primera vegada que es va publicar una la imatge en un diari el 1880 va ser per quedar-se. Obria una finestra a la realitat a l'abast del lector, verificant el que els redactors explicaven amb paraules. En una societat absolutament audiovisual com és la nostra en que les imatges no són només un document fonamental per certificar la "veritat", sinó en la que a més tots, gràcies a les noves tecnologies, ens hem convertit en productors d'imatges. Quin paper han de jugar els reporters gràfics?

La immediatesa s'ha convertit en una realitat que perillosament legitima la notícia. Si ocorre una revolta a Uzbekistan als pocs minuts les xarxes socials estaran plenes d'imatges "en directe", embolicades d'un amateurisme que falsament les fa fiables. Aquesta immediatesa no hauria de ser l'únic argument que servix per a legitimar una imatge. Potser l'abús que es fa, de forma

intencionada, sobre les imatges de la mateixa manera que es fa amb les paraules, ha fet que deixem de fiar-nos de la fotografia professional. Potser per això ha deixat de ser un document irrefutable que certifica una veritat.

Els fotoperiodistes, i sobretot, els dirigents dels mitjans de comunicació han de fer una reflexió sobre la importància d'una part del periodisme que no es pot entendre com aliena o secundària. El paper que han d'ocupar els reporters gràfics, com professionals capaços de comunicar amb el llenguatge fotogràfic, d'explotar les capacitats semàntiques de la imatge, té el mateix valor que el dels redactors. I en la seua professionalitat i ofici va la credibilitat del seu treball i la confiança dels ciutadans que busquen informació.

Si la precarització de qualsevol ofici comporta la pèrdua de qualitat, en el cas del periodisme, debilitar la capacitat d'un professional d'exercir amb independència seu treball té implicacions que van més enllà d'una pèrdua de valor econòmic. És la pèrdua d'un espai de llibertat, de capacitat del ciutadà d'estar ben informat. En el fotoperiodisme, cada imatge que es perd, que no es captura per deixar testimoni, és un espai en negre. Un fos que, donada la importància de la imatge en els temps moderns, amenaça amb traduir-se en fets que mai van ocórrer.

Es indiscutible que el mundo del periodismo atraviesa un momento convulso. El salto al medio digital con sus ventajas y sus retos por afrontar; la irrupción de las redes sociales en la vida cotidiana y en la forma en la que nos informamos, ha supuesto una sacudida para algunos medios de estructuras rígidas que con dificultad encuentran su espacio en esta mañana llamada red de la información.

A esto se le suma una crisis que golpea de forma inevitable a las empresas que se dedican a la información. A caballo entre el ejercicio de la profesión y la via-

bilidad económica, el periodismo intenta encontrar la posición que una sociedad democrática necesita para mantener una sana actitud crítica y consciente de su realidad. Para atender esta ya no tan nueva realidad económica, gran parte de los medios informativos han recortado drásticamente sus plantillas, en muchas de las cuales se ha prescindido por completo de los fotoperiodistas.

La primera vez que se publicó una la imagen en un periódico en 1880 fue para quedarse. Abría una ventana a la realidad al alcance del lector, verificando lo

que los redactores explicaban con palabras. En una sociedad absolutamente audiovisual como la nuestra en la que, no sólo las imágenes son un documento necesario para certificar la "verdad", sino en la que además, gracias a las nuevas tecnologías, nos hemos convertido en productores de imágenes. ¿Qué papel deben jugar los reporteros gráficos?

La inmediatez se ha convertido en una realidad que peligrosamente legitima la noticia. Si ocurre una revuelta en Uzbekistán a los pocos minutos las redes sociales estarán plagadas de imágenes

"en directo", envueltas de un amateurismo que falsamente las hace fiables. Pero esta inmediatez no debería ser el único argumento que legitima una imagen. Tal vez el abuso que se ha hecho y se sigue haciendo, de forma intencionada, sobre las imágenes de la misma forma que se hace con las palabras, ha hecho que dejamos de fiarnos de la fotografía profesional. Puede que por esto haya dejado de considerarse un documento irrefutable que certifica una verdad.

Los fotoperiodistas, y sobre todo, los dirigentes de los medios de comunica-

ción deben hacer una reflexión sobre la importancia de una parte del periodismo que no puede entenderse como ajena o secundaria. El papel que deben ocupar los reporteros gráficos, como profesionales capaces de comunicar con el lenguaje fotográfico, de explotar las capacidades semánticas de la imagen, tiene el mismo valor que el de los redactores. Y en su profesionalidad y oficio esta la credibilidad de su trabajo y la confianza de los ciudadanos que buscan información. Si la precarización de cualquier oficio lleva aparejada la pérdida de cu-

lidad, en el caso del periodismo, debilitar la capacidad de un profesional de ejercer con independencia su trabajo tiene implicaciones que van más allá de una pérdida de valor económico. Es la pérdida de un espacio de libertad, de capacidad del ciudadano de estar bien informado. En el fotoperiodismo, cada imagen que se pierde, que no se captura para dejar testimonio, es un espacio en negro. Un fundido que, dada la importancia de la imagen en los tiempos modernos, amenaza con traducirse en hechos que nunca ocurrieron.

PABLO GARRIGÓS

Freelance
València 20/02/2012

Un policia persegueix un grup d'estudiants que protestaven per les retallades en educació, durant una de les jornades de l'anomenada "Primavera Valenciana".
Un policía persigue a un grupo de estudiantes que protestaban por los recortes en educación, durante una de las jornadas de la llamada "Primavera Valenciana".

P R I M A V E R A

València s'havia despertat aquell 15 de febrer, novament, en estat de xoc. Ni tan sols els casos creixents de corrupció, el balafament de diners públics o la mala gestió permanent semblaven poder obrir els ulls a una ciutat i un país perplex. Tot haguera continuat així, possiblement, si un grup d'estudiants de l'institut Lluís Vives —molts d'ells, menors d'edat— no hagueren decidit protestar en acabar las classes a la porta del seu centre escolar per la manca de calefacció a les aules i altres deficiències estructurals del vell institut.

El que havia de ser una protesta més, el crit impotent d'un grapat de joves adolescents, va fer esclatar una espurna inesperada. La desproporcionada actuació de la Policia Nacional, que va dissoldre als estudiants amb un evident excés de violència, va obrir un seguit de manifestacions que sotragà el cap i casal durant gairebé deu dies. Una piulada afortunada del cantautor valencià Pau Alabajos a Twitter, a més, va posar nom al moviment espontani. Havia nascut la Primavera Valenciana.

La primera concentració a les portes del Lluís Vives va acabar amb un alumne menor d'edat detingut i la sensació amarga de l'extralimitació de les forces de seguretat. A l'endemà, 16 de febrer, una manifestació estudiantil convocada prèviament es

GERMÁN CABALLERO

L'informatiu
València 20/02/2012

Una jove aterrida durant la jornada de càrregues policials en una protesta d'estudiants contra les retallades en educació, que es va allargar durant més de huit hores per tot el centre de València i va acabar amb un gran nombre de ferits i 26 detinguts. Una joven aterrorizada durante la jornada de cargas policiales en una protesta de estudiantes contra los recortes en educación, que se prolongó durante más de ocho horas por todo el centro de Valencia y terminó con un gran número de heridos y 26 detenidos.

va convertir en un allau de protestes contra els fets del Lluís Vives i el resultat i l'actuació policial va ser encara més desproporcionada. Deu estudiants detinguts i diversos ferits van ser el resultat d'una de les manifestacions més tenses dels darrers anys.

Durant els següents dies, els aldarulls van tornar a repetir-se i les diverses manifestacions de la Primavera Valenciana van afegir algunes reivindicacions a l'exigència del fi de les retallades, sobretot en l'educació pública. Entre altres coses, els manifestants demanaren amb insistència la dimissió de la delegada del Govern, Paula Sánchez de León, per la desmesura de l'actuació policial.

Els estudiants, que en eixe moment ja havien donat una lliçó de dignitat a tota la ciutadania, van protagonitzar imatges de gran impacte visual, com l'exhibició dels llibres de text com a "armes" contra les pilotes de goma i els cops de porra rebuts els dies anteriors. En front, els representants del Govern i de les forces de seguretat veien com la situació se'ls escapava de les mans i, fins i tot, l'aleshores cap de la Policia Nacional, Antonio Moreno, va augmentar encara més la indignació popular en qualificar els manifestants com "l'enemic".

Van ser uns dies de tensió, però també d'esperança. Per primera vegada en molt de temps, el País Valen-

cià despertava i s'oposava a les retallades i les polítiques que l'estaven conduint al desastre. I ho feien encapçalats per milers de joves, molts d'ells adolescents, trencant la imatge del jovent adotzenat, apàtic i només preocupat per l'oci i el culte al cos que hom s'entesta a donar darrerament en molts mitjans de comunicació.

Els joves deien no a les retallades, a una educació pública precària, a un futur laboral negre. Eixien al carrer per a defensar el seus drets, tal com se'ls ha ensenyat que poden i deuen fer en democràcia, i la resposta brutal i violenta només era una prova que alguna cosa no s'estava fent bé. Amb tot, la Primavera Valenciana va surar i, com deia la vella cançó de Lluís Llach, encara calia que nasquen flors a cada instant i València en va donar un jardí sencer.

La Primavera Valenciana, però, va tindre moltes més conseqüències. Arran dels fets de València — que, poc a poc, contagiaren la resta de ciutats de l'estat—, s'encetà una mena de guerra bruta per a desacreditar els manifestants. Els joves amb ideals i empenta protestant contra els errors del sistema feien por i calia barrar-ne el pas.

Tant la policia com certs sectors mediàtics van mirar de vincular la Primavera Valenciana amb suposades actuacions violentes que els testimonis gràfics a peu de manifestació

desmentien una i una altra vegada. Fins i tot, algú va filtrar que, entre els menors detinguts per un presumpte vandalisme que mai no va poder provar-se, hi havia la filla d'un conegut dirigent polític valencià; la identitat de la menor es va difondre amb nom i cognoms, en un intent de desacreditar el moviment i a aquells qui el recolzaven per qualsevol mitjà.

Avui, però, un any després, la Primavera Valenciana i el seu esperit de lluita i reivindicació continua sent una inspiració arreu del estat i, en especial, al País Valencià. Un estímul, al capdavant, per a totes aquelles veus que no volen romandre immòbils davant els fets que ens assalten dia rere dia i que consideren que la democràcia, com ens van ensenyar uns joves quasi adolescents, és alguna cosa més que anar a votar cada quatre anys i romandre submís i callat la resta del temps.

—
València havia despertado aquel 15 de febrero, nuevamente, en estado de shock. Ni siquiera los casos crecientes de corrupción, el despilfarro de dinero público o la mala gestión permanente parecían poder abrir los ojos a una ciudad y un país perplejo. Todo hubiera continuado así, posiblemente, si un grupo de estudiantes del instituto Luis Vives de Valencia —muchos de ellos, menores de edad— no hubieran decidido protestar al terminar las clases

en la puerta de su centro escolar por la falta de calefacción en las aulas y otras deficiencias estructurales del viejo instituto.

Lo que debía ser una protesta más, el grito impotente de un puñado de jóvenes adolescentes, hizo estallar una chispa inesperada. La desproporcionada actuación de la Policía Nacional, que disolvió a los estudiantes con un evidente exceso de violencia, abrió una serie de manifestaciones que sacudió la cabeza y casal durante casi diez días. Un tweet afortunado del cantautor valenciano Pau Alabajos en la red social Twitter, además, puso nombre al movimiento espontáneo. Había nacido la Primavera Valenciana.

La primera concentración a las puertas del Lluís Vives acabó con un alumno menor de edad detenido y la sensación amarga de la extralimitación de las fuerzas de seguridad. Al día siguiente, 16 de febrero, una manifestación estudiantil convocada previamente se convirtió en una avalancha de protestas contra los hechos del Lluís Vives y el resultado y la actuación policial fue aún más desproporcionada. Diez estudiantes detenidos y varios heridos fueron el resultado de una de las manifestaciones más tenses de los últimos años.

Durante los siguientes días, los disturbios volvieron a repetirse y las diversas manifestaciones de la Primavera Valenciana añadieron algunas

reivindicaciones a la exigencia del fin de los recortes, sobre todo en la educación pública. Entre otras cosas, los manifestantes pidieron con insistencia la dimisión de la delegada del Gobierno, Paula Sánchez de León, por la desmesura de la actuación policial.

Los estudiantes, que en ese momento ya habían dado una lección de dignidad a toda la ciudadanía, protagonizaron imágenes de gran impacto visual, como la exhibición de los libros de texto como "armas" contra las pelotas de goma y los golpes de porra recibidos los días anteriores. En frente, los representantes del Gobierno y de las fuerzas de seguridad del estado veían como la situación se les escapaba de las manos y, incluso, el entonces jefe de la Policía Nacional, Don Antonio Moreno, aumentó aún más la indignación popular en calificar los manifestantes como "el enemigo".

Fueron unos días de tensión, pero también de esperanza. Por primera vez en mucho tiempo, la Comunidad Valenciana despertaba y se oponía a los recortes y las políticas que lo estaban conduciendo al desastre. Y lo hacían encabezados por miles de jóvenes, muchos de ellos adolescentes, rompiendo la imagen de la juventud adocenado, apático y sólo preocupado por el ocio y el culto al cuerpo que se empeña en dar últimamente en muchos medios de comunicación.

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 22/02/2012

Manifestació multitudinària en protesta per les càrregues policials contra els estudiants, durant l'anomenada "Primavera Valenciana".
Manifestación multitudinaria en protesta por las cargas policiales contra los estudiantes, durante la llamada "Primavera Valenciana"

Los jóvenes decían no a los recortes, a una educación pública precaria, a un futuro laboral negro. Salían a la calle para defender sus derechos, tal como se les ha enseñado que pueden y deben hacer en democracia, y la respuesta brutal y violenta sólo era una prueba de que algo no estaba haciendo bien. Con todo, la Primavera Valenciana flotó y, como decía la vieja canción de Lluís Llach, aunque era necesario que nacieron flores a cada instante y Valencia dio un jardín entero.

La Primavera Valenciana, sin embargo, tuvo muchas más consecuencias. A raíz de los hechos de Valencia — que, poco a poco, contagiando al resto de ciudades del estado —, se inició una especie de guerra sucia para desacreditar a los manifestantes. Los jóvenes con ideales y empuje protestando contra los fallos del sistema daban miedo y había cerrarle el paso.

Tanto la policía como ciertos sectores mediáticos trataron de vincular la Primavera Valenciana con supuestas actuaciones violentas que los testigos gráficos a pie de manifestación desmentían una y otra vez. Incluso, alguien filtró que, entre los menores detenidos por un presunto vandalismo que nunca pudo probarse, estaba la hija de un conocido dirigente político valenciano, la identidad de la menor se difundió con nombre y apellidos, en un intento de desacreditar el movimiento y quienes lo apoyaban por cualquier medio.

Hoy, sin embargo, un año después, la Primavera Valenciana y su espíritu de lucha y reivindicación sigue siendo una inspiración para muchos, en especial, el País Valenciano. Un estímulo, en definitiva, para todas aquellas voces que no quieren permanecer inmóviles ante los hechos que nos asaltan día tras día y que consideran que la democracia, como nos enseñaron unos jóvenes casi adolescentes, es algo más que ir a votar cada cuatro años y permanecer sumiso y callado el resto del tiempo.

JUAN C. CÁRDENAS

EFE
València 20/02/2012

Un jove és detingut per un membre de la Policia Nacional durant els disturbis que van tindre lloc per les protestes dels estudiants de l'Institut Lluís Vives de València en contra de les retallades en Educació.

Un joven es detenido por un miembro de la Policía Nacional durante los disturbios que tuvieron lugar por las protestas de los estudiantes del instituto Luis Vives de Valencia en contra de los recortes en Educación

ESTIU NEGRE DE CENDRA

Verano negro de ceniza

L'estiu de 2012 va tornar a la memòria dels valencians les tràgiques vacances de 1994, on van morir 14 persones i es van cremar 140.000 hectàrees de superfície forestal. L'any passat van ser 60.000 les hectàrees cremades i tres les persones mortes. Les imatges i la virulència amb que el foc va convertir en cendres zones d'alt valor natural com Chulilla o la Torre de les Maçanes van donar la volta al món i van demostrar la fragilitat de l'ecosistema natural valencià que reclama una major cura per part de les autoritats.

L'estiu va arrancar amb un mal auguri: un incendi a prop del pantà de Benagéber provocat per un piròman. Van ser 656 hectàrees, però les flames van estar a punt d'arrasar el pulmó verd de la regió muntanyenca. Diverses àrees de tallafocs ben mantingudes van evitar la catàstrofe i van demostrar la importància de les inversions preventives, com explica el periodista especialitzat en Medi Ambient José Serra. Va ser un primer avís que alertava de la duresa de l'estiu que apuntava.

Després de l'incendi de Benagéber van arribar els de Llocnou de Sant Jeroni, Cortes de Pallars (27.939 ha.) i Andilla. Van ser els més grans de l'estiu encara que no els més catas-

tròfics, ja que en el de la Torre de les Maçanes varen morir dos persones. Aquests incendis a les comarques de la regió muntanyenca, la Ribera i la Foia de Bunyol van deixar en evidència també el model urbanístic valencià. Moltes famílies van vorer els seus habitatges construïts en plena muntanya totalment cremada. Cases construïdes literalment sense cap permís encara que validades amb el pas del temps.

Els treballs dels bombers van aconseguir frenar el front de l'incendi d'Andilla que apuntava al parc natural de la Serra Calderona, encara que va acabar arrasant part de la comarca de l'Alt Palància, en municipis com Altura o Jérica.

L'incendi amb més danys personals va ser el de Cocentaina i la Torre de les Maçanes. Un brigadista i un agent forestal van quedar atrapats pel foc i van morir mentre treballaven per a què el foc no afectara zones habitades i protegides. La investigació interna de la Generalitat no ha derivat en cap responsabilitat política ni en la direcció tècnica.

L'incendi de Chulilla i Pedralba va ser l'últim de l'estiu i el que va arrasar el paratge natural que envolta l'entorn del balneari amb el mateix nom que la localitat. Una foto va ajudar als

investigadors a demostrar que el foc va ser provocat per una espurna que va saltar d'una subestació elèctrica. En aquest cas no hi va haver intencionalitat, però les flames van tornar a posar en escac la comarca dels Serrans i van deixar en evidència les polítiques de prevenció del Consell, sacsejades en els últims anys per les retallades pressupostàries.

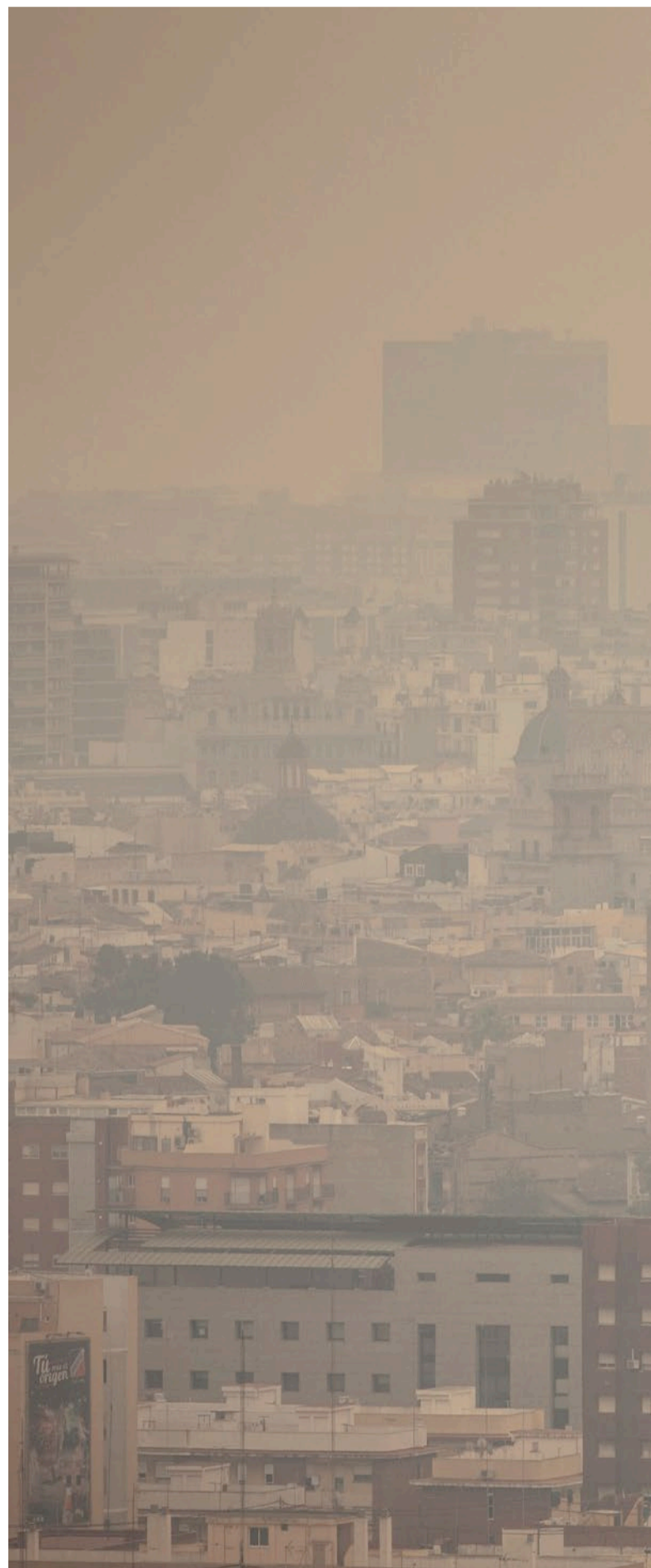
El catastròfic estiu de 2012 ha posat a prova els fonaments de les polítiques de prevenció i extinció d'incendis de la Generalitat. Ha quedat més que evident que la neteja de les muntanyes i la vigilància eviten majors catàstrofes i ajuden a la potenciació del turisme rural, motor econòmic de moltes d'aquestes comarques. Com sempre, hi haurà piròmans que rebentaran el treball de moltes persones i els milions invertits. Però això, és més incontrolable. Però l'enduriment de la legislació i l'aplicació de les penes possiblement ajudaria a frenar aquestes pràctiques.

—
El verano de 2012 devolvió a la memoria de los valencianos las trágicas vacaciones de 1994, donde fallecieron 14 personas y se abasaron 140.000 hectáreas de superficie forestal. El pasado año fueron 60.000 las hectáreas

MIGUEL A. MONTESINOS

Levante EMV
Yátova (València) 01/07/2012

Avanç del foc per les muntanyes de Yátova.
Avance del fuego por los montes de Yátova.

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 01/07/2012

La ciutat de València coberta de fum
i cendres a causa dels incendis forestals
del passat estiu.

*La ciudad de Valencia cubierta de humo
y cenizas debido a los incendios forestales
del pasado verano.*

arrasadas y tres las personas fallecidas. Las imágenes y la virulencia con que el fuego convirtió en cenizas zonas de alto valor natural como Chulilla o la Torre de les Maçanes dieron la vuelta al mundo y demostraron la fragilidad del ecosistema natural valenciano que reclama un mayor cuidado por parte de las autoridades.

El verano arrancó con un mal augurio: un incendio cerca del pantano de Benagéber provocado por un pirómano. Fueron 656 hectáreas, pero las llamas estuvieron a punto de arrasarse el pulmón verde de la Serranía. Varias áreas de cortafuegos bien mantenidas evitaron la catástrofe y demostraron la importancia de las inversiones preventivas, como explica el periodista espe-

cializado en Medio Ambiente José Sierra. Fue un primer aviso que alertaba de la dureza del verano que asomaba.

Tras el incendio de Benagéber llegaron los de Llocnou de San Jeroni, Cortes de Pallás (27.939 ha.) y Andilla. Fueron los más grandes del verano aunque no los más catastróficos, puesto que en el de la Torre de les Maçanes fallecieron dos personas. Estos incendios en las comarcas de la Serranía, la Ribera y la Foia de Buñol dejaron en evidencia también el modelo urbanístico valenciano. Muchas familias vieron sus viviendas construidas en pleno monte totalmente abrasada. Casas construidas literalmente sin ningún permiso aunque validadas con el paso del tiempo.

Los trabajos de los bomberos consiguieron frenar el frente del incendio de Andilla que asomaba al parque natural de la Serra Calderota, aunque acabó arrasando parte de la comarca del Alto Palancia, en municipios como Altura o Jérica.

El incendio con más daños personales fue el de Cocentaina y la Torre de les Maçanes. Un brigadista y un agente forestal quedaron atrapados por el fuego y fallecieron mientras trabajaban para que el incendio no afectara a zonas habitadas y protegidas. La investigación interna de la Generalitat no ha derivado en ninguna responsabilidad política ni en la dirección técnica.

El incendio de Chulilla y Pedralba fue el último del verano y el que casi

arrasa el paraje natural que rodea el entorno del balneario con el mismo nombre que la localidad. Una foto ayudó a los investigadores a demostrar que el fuego fue provocado por una chispa que saltó de una subestación eléctrica. En este caso no hubo intencionalidad, pero las llamas volvieron a poner en jaque a la comarca de Los Serranos y dejar en evidencia las políticas de prevención del Consell, sacudidas en los últimos años por los recortes presupuestarios.

El catastrófico verano de 2012 ha puesto a prueba los fundamentos de las políticas de prevención y extinción de incendios de la Generalitat. Ha quedado más que evidenciado que la limpieza de los montes y la vigilancia evi-

tan mayores catástrofes y ayudan a la potenciación del turismo rural, motor económico de muchas de estas comarcas. Como siempre, habrá pirómanos que reventarán el trabajo de muchas personas y los millones invertidos. Pero eso, es más incontrolable. Aunque el endurecimiento de la legislación y la aplicación de las penas puede ayudar a frenar estas prácticas.

KAI FÖRSTERLING

EFE
 Dos Aguas (València)
 04/07/2012

Vista general del poble de Dos Aguas envoltat de muntanya cremada pels greus incendis que han arrasat milers d'hectàrees.
 Vista general del pueblo de Dos Aguas rodeado de monte quemado por los graves incendios que han arrasado miles de hectáreas.

KAI FÖRSTERLING

EFE
 Lliria (València)
 02/07/2012

Helicòpter d'extinció d'incendis treballant al voltant d'Alcublas i Lliria.
 Un helicóptero de extinción de incendios actúa en los alrededores de Alcublas y Liria.

IRENE MARSILLA

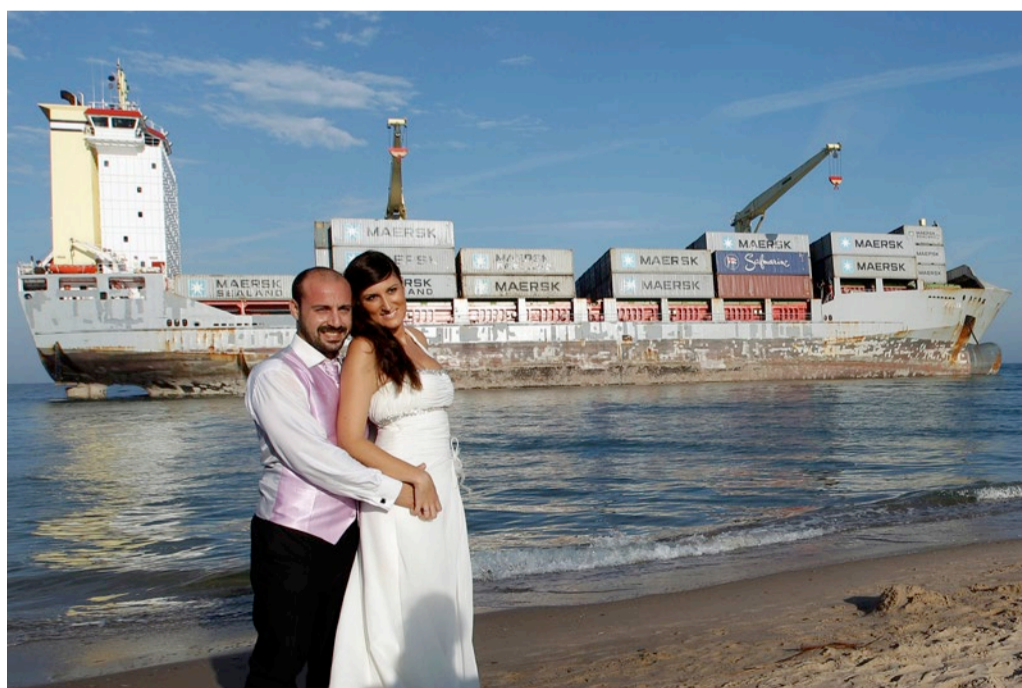
Las Provincias
El Saler (València)
24/10/2012

Un dels dos vaixells encallats a la platja del Saler a causa d'un fort temporal.
Uno de los dos buques encallados en la playa de El Saler debido a un fuerte temporal.

LA TRAGÈDIA QUE NO VA SER

La tragedia que no fue

JUAN C. CÁRDENAS

EFE
El Saler (València)
08/10/2012

Una parella de nuvis es fotografia davant del Celia, un dels dos vaixells encallats a la platja del Saler a conseqüència d'un fort temporal.
Una pareja de novios se fotografía delante del Celia, uno de los dos buques encallados en la playa de El Saler debido a un fuerte temporal.

Un habitual temporal de mar esdevingut el 28 de setembre va posar en escac a l'autoritat portuària i va fer aparèixer a València la l'ombra de catàstrofes com la del Prestige o el Costa Concòrdia. Els bucs mercants «Celia» i «Sunrise» esperaven fondejats en l'exterior del port intentant accedir. Fortes ratxes de vent de fins a 100 quilòmetres per hora els va arrossegar diverses milles, gairebé fins a la platja, sense que les tripulacions ho evitessin. Ambdues naus van embarrancar.

El «Sunrise» va intentar alliberar-se però en la seua maniobra va destruir gairebé 200 metres lineals de platja protegits. El «Celia» embarrancava en paral·lel a la costa. A partir d'aquest moment, l'entorn de la platja del Saler es va convertir en un escenari que va atreure les mirades de milers de curiosos i persones que van immortalitzar el moment. Fins i tot es van haver de regular els accessos perquè les visites van acabar arrasant la zona dunar.

Remolcadors vinguts de centenars quilòmetres van alliberar els bucs el 25 i el 30 octubre, en ple judici per la tragèdia del «Prestige».

Un habitual temporal de mar acontecido el 28 de septiembre puso en jaque a la autoridad portuaria y hizo aparecer en Valencia la sombra de catástrofes como la del Prestige o el Costa Concordia. Los buques mercantes «Celia» y «Sunrise» esperaban fondeados en el exterior del puerto intentando acceder. Fuertes rachas de viento de hasta 100 kilómetros por hora los arrastró varias millas casi hasta la orilla de la playa sin que las tripulaciones lo pudieran evitar. Ambas naves embarrancaron.

El «Sunrise» intentó salir pero en su maniobra destruyó casi 200 metros lineales de playa protegidos. El «Celia» embarrancaba en paralelo a la costa. A partir de ese momento, el entorno de la playa de El Saler se convirtió en un escenario que atrajo las miradas de miles de curiosos y de personas que inmortalizaron el momento. Llegado este punto se tuvieron que regular los accesos porque las visitas acabaron arrasando la zona de dunas de la playa.

Remolcadores venidos de cientos kilómetros liberaron los buques el 25 y el 30 octubre, en pleno juicio por la tragedia del «Prestige».

FOC, PINTURA, FARINA I LA MARCELINA

Fuego, pintura, harina y La Marcelina

Desterrada a les darreres planes dels mitjans escrits, o com a punt i final per tancar amb un agre dolç sabor de boca un informatiu qualsevol, ja siga de ràdio i/o televisió, la Cultura és de vegades la germana pobre d'entre totes les àrees informatives. Però sovint es converteix en la informació que dóna un respir al lector/espectador/oient/internauta dins del laberint obscur de la política, l'economia, internacional.

2012 ha estat un any on precisament la Cultura ha patit un intent de passar desapercebuda, oculta sota els casos de corrupció i els drames humans agreujats per la brutal crisi que arrabassa allà per on passa...

El passat any portava als mitjans valencians l'artista Santiago Sierra, qui va rebutjar el Premi Nacional d'Arts Plàstiques en 2010 per la seua oposició a "un Estat que és còmplice de guerres dements i que, entre d'altres moltes coses, dóna els diners comuns a la banca".

I així, amb aquesta contundència, arribava Sierra al Cabanyal de la mà de l'artista faller Manolo Martín i plantaven, just en la zona de la controvertida ampliació de Blasco Ibáñez, una falla-paraula de 17,5 metres de llarg per tres metres d'alt: "Future". En poc de temps, el foc transformava en cendres el futur d'aquest monument.

D'altra banda, el pintor valencià Uiso Alemany es convertia en un dels convidats especials de la Biennial d'Art de Casablanca del passat mes de juny. L'obra que va presentar a Casablanca, "L'homme en construction", un mural de sis metres per dos cinquanta, és un crit a la natura humana. Una veu que exigeix que l'ésser humà mire sobre si mateix i comence un ressorgir que l'allunye d'actituds més inhumanes i animals.

I per acabar l'any, molta farina i La Marcelina transformada en territori japonès. Ibi (Alacant) manté, des de fa 200 anys la tradicional batalla d' "Enfarinats", emprant farina, ous i extintors. Mentres, i amb

motiu de la Japan Week al cap i casal, més de 200 japonesos feien del conegut restaurant La Marcelina un Japó en miniatura, degustant la gastronomia mediterrània en aquest local junt a la mar. Estampa que per curiosa ja està atrapada amb el clic d'una càmera fotogràfica, i guardada a l'hemeroteca. Com totes les que enguany són el cos de la present edició de "Fragments".

Mig segle de vida, tres dècades fent eixir melodies del seu saxofon, i 21 discos reivindicant el jazz com a música feta amb i des del cor. Així ix entre les imatges d'aquesta edició de "Fragments" el músic valencià Perico Sambeat. I de l'experiència de

Sambeat a l'estrena dels nouvinguts Tardor, grup valencià que fa rock en valencià i que en 2012 aterrava al panorama musical amb el seu treball "Revolució de l'estat latent". Alex, David i Cesc posaven banda sonora optimista al desencant que envaeix el dia a dia des de fa temps.

—
Desterrada a las últimas páginas de los medios escritos, o como punto final para cerrar con un agrado sabor de boca un informativo cualquiera, ya sea de radio y/o televisión, la Cultura es a veces la hermana pobre de entre todas las áreas informativas. Pero a menudo se convierte en la información que da un respiro al lector / es-

MIGUEL A. MONTESINOS

Levante EMV
València 30/06/2012

Obra de l'artista Santiago Sierra, qui va rebutjar el Premi Nacional d'Arts Plàstiques el 2010 per la seua oposició a "un Estat que és còmplice de guerres dements i que, entre moltes coses, dóna els diners comuns a la banca".
Obra del artista Santiago Sierra, quién rechazó el Premio Nacional de Artes Plásticas en 2010 por su oposición a "un Estado que es cómplice de guerras dementes y que, entre otras muchas cosas, dona el dinero común a la banca".

IRENE MARSILLA

Las Provincias
València 23/11/2012

Més de 200 japonesos mengen al restaurant La Marcelina amb motiu de la Japan Week.
Más de 200 japoneses comen en el restaurante La Marcelina con motivo de la Japan Week.

pectador / oyente / internauta dentro del laberinto oscuro de la política, la economía, internacional.

2012 ha sido un año donde precisamente la Cultura ha sufrido un intento de pasar desapercibida, oculta bajo los numerosos casos de corrupción, el hundimiento de la economía, los dramas humanos agravados por la brutal crisis que arrasa allá por donde pasa...

El pasado año apareció en los medios valencianos el artista madrileño Santiago Sierra, quien rechazó en 2010 el Premio Nacional de Artes Plásticas, concedido por el Ministerio de Cultura, por su oposición a "un Estado que es cómplice de guerras dementes y que, entre otras muchas cosas, da el dinero común a la banca".

Y así, con esta contundencia, llegaba Santiago Sierra en el barrio del Cabanyal de la mano del artista fallecido Manolo Martín y juntos plantaban, justo en la zona de la controvertida ampliación de la avenida Blasco Ibá-

ñez, una falla-palabra de 17,5 metros de largo por tres de alto: "Future". En poco tiempo, el fuego transformaba en cenizas el futuro de este monumento.

Por otra parte, el pintor valenciano Uiso Alemany se convertía en uno de los invitados especiales de la Bienal de Arte de Casablanca del pasado mes de junio. La obra que presentaba en Casablanca, "L'homme en construction", un mural de seis metros por dos cincuenta, es un grito en la naturaleza humana. Una voz que exige que el ser humano mire sobre sí mismo y comience un resurgir que el aleje de su actual cara más inhumana y animal.

Y para terminar el año, mucha harina y La Marcelina transformada en territorio japonés. Ibi (Alicante) mantiene, desde hace 200 años la tradicional batalla de "Enfarinats", empleando harina, huevos y extintores. Mientras, y con motivo de la Japan Week en la capital, más de 200 japoneses hacían del conocido restaurante La Marcelina

un Japón en miniatura, degustando la gastronomía mediterránea en este local junto al mar. Estampa que por curiosa ya está atrapada con el clic de una cámara fotográfica, y guardada en la hemeroteca. Como todas las que este año son el cuerpo de la presente edición de "Fragmentos".

Medio siglo de vida, tres décadas haciendo salir melodías de su saxofón, y 21 discos reivindicando el jazz como música hecha con y desde el corazón. Así sale entre las imágenes de esta edición de "Fragmentos" el músico valenciano Perico Sambeat. Y de la experiencia de Sambeat al estreno de los recién llegados Tardor, grupo valenciano que hace rock en valenciano y que en 2012 aterrizaba en el panorama musical con su trabajo "Revolución del estado latente". Alex, David y Cesc ponían banda sonora optimista al desencanto que invade el día a día desde hace tiempo.

JESÚS CÍSCAR

El País
València 30/05/2012

El pintor Uiso Alemany.
El pintor Uiso Alemany.

JESÚS CÍSCAR

El País
València 19/01/2012

El músic Perico Sambeat.
El músico Perico Sambeat.

PABLO GARRIGÓS

Freelance
València 23/03/2012

El grup de música Tardor abans de publicar el seu primer disc "Revolució de l'Estat latent" al barri d'El Carme de València. D'esquerra a dreta, Cesc Domènech, Alex Martínez, David Garcia.
El grupo de música Tardor antes de publicar su primer disco "Revolució de l'estat latent" en el barrio del Carmen. De izquierda a derecha, Cesc Domenech, Alex Martínez, David García.

ALBERTO SÁIZ

AP
Ibi (Alacant) 28/12/2012

Tradicional batalla dels "Enfarinats" que porta celebrant-se vora 200 anys a Ibi utilitzant farina, ous i extintors.
Tradicional batalla de "Enfarinats" que lleva celebrándose cerca de 200 años en Ibi utilizando harina, huevos y extintores.

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 05/01/2012

El dibuixant Paco Roca.
El dibujante Paco Roca.

El passat any s'obria, culturalment parlant, amb la bellesa d' "Arrugas", del dibuixant valencià Paco Roca. Dos merescuts Premis Goya, un el de millor pel·lícula d'animació i l'altre el de millor guió adaptat, posaven a València al mapa, però al de debò, no al dels escàndols com, per desgracia, és habitual.

"Arrugas" mira cap a la vellesa, sense complexos, amb tendresa i alhora duresa. Una història que aprofundeix, si més no, sobre la tristesa de la soledat que patix la gent gran oblidada en el seu oblit. És la història de molts dels nostres majors. Una història, sense mentides ni maquillatges, on tots tenim experiències pròpies i alienes viscudes. Un relat que del paper va saltar al cinema i que si l'Òscar se li va escapar, almenys va obtenir Premi Goya per partida doble.

A més de la imatge de Paco Roca, "Fragments" també arreplega la fotografia de l'actor José Coronado recollint el prestigiós falcó dels Premis Túrria pel seu brillant paper principal al thriller "No habrá paz para los

malvados". Pel·lícula que rescata per a l'imaginari col·lectiu del segle XXI l'estètica del cinema negre dels 70, on sura l'olor a nicotina i els personatges policials viuen el seu particular descens als inferns.

En la mateixa edició que "Arrugas" aconsegueix dos Goyas, "No habrá paz para los malvados", el film protagonitzat per Coronado n'aconsegueix sis: millor interpretació masculina (José Coronado), millor direcció (Enrique Urbizu), millor pel·lícula, millor muntatge, millor só i millor guió original.

Quan José Coronado va arreplegar la seua estatueta del Goya confessava que li havia costat 25 anys trobar-la, però no sabia que el falcó dels Premis Túrria ja estava fitant-lo com a millor actor.

El pasado año se abría, culturalmente hablando, con la belleza de "Arrugas", del dibujante valenciano Paco Roca. Dos merecidos Premios Goya, uno el de mejor película de animación y el otro el de mejor guión adaptado, ponían Valencia en el mapa, pero al de verdad,

EL FLACO

Cartelera Túrria
València 08/07/2012

José Coronado recull el premi de la Cartelera Túrria al millor actor pel seu paper principal en la pel·lícula "No habrá paz para los malvados".

José Coronado recoge el premio recibe el premio Túrria al mejor actor por su papel principal en la película "No habrá paz para los malvados".

GOYAS I FALCONS

Goyas y halcones

no en el de los escándalos como, por desgracia, es habitual.

"Arrugas" mira hacia la vejez, sin complejos, con ternura ya la vez cierta dureza. Una historia que profundiza, como mínimo, sobre la tristeza de la soledad que sufre la gente mayor olvidada en su olvido. Es la historia de muchos de nuestros mayores. Una historia, sin mentiras ni maquillajes, donde todos tenemos experiencias propias y ajenas vividas. Un relato que del papel saltó al cine y que si Óscar se le escapó, al menos obtuvo Premio Goya por partida doble.

Además de la imagen de Paco Roca, "Fragments" también recoge la fotografía del actor José Coronado recogiendo el prestigioso halcón de los Premios Turia por su brillante papel principal al thriller "no habrá paz para los malvados". Película que rescata para el imaginario colectivo del siglo XXI la estética del cine negro de los 70, donde flota el olor a nicotina y los personajes policiales viven su particular descenso a los infernos.

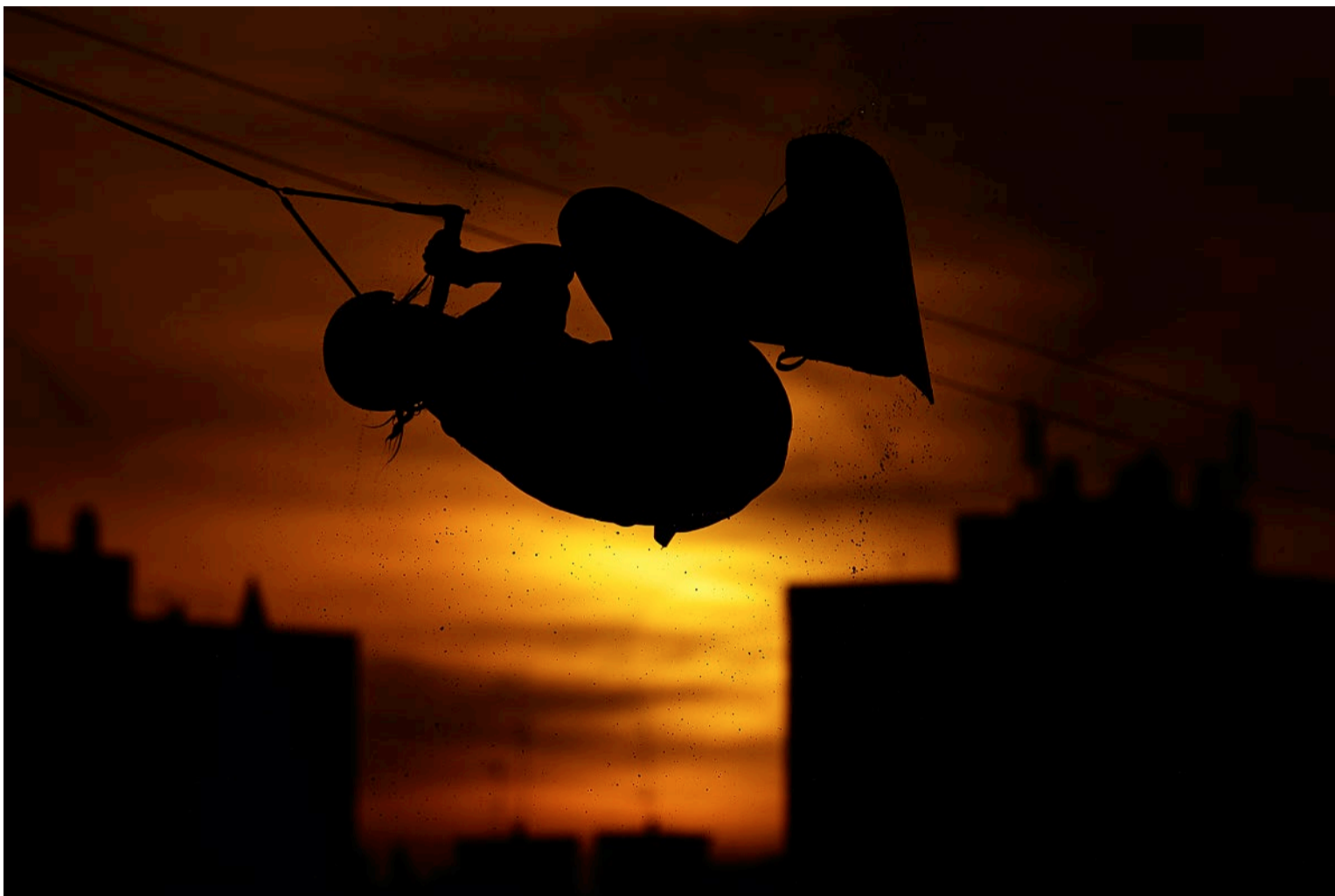
En la misma edición que "Arrugas" consigue dos Goyas, "No habrá paz

para los malvados", el film protagonizado por Coronado consigue seis estatuillas: mejor interpretación masculina (José Coronado), mejor dirección (Enrique Urbizu), mejor película, mejor montaje, mejor sonido y mejor guión original.

Cuando José Coronado recogió su estatuilla en la gala de los Goya confesaba que le había costado 25 años encontrarla, pero no sabía que el halcón de los Premios Turia ya estaba acotándolo como mejor actor.

L'ESPORT TAMBÉ NOTA LA CRISI

El deporte también nota la crisis

AITOR ALCALDE

Freelance
València 08/06/2012

Competició de wake a la Ciutat de les Arts i les Ciències.
Competición de wake en la Ciudad de las Artes y las Ciencias.

Sobren dits en una mà per comptar els èxits de l'esport valencià el 2012, i un poc té a vore la crisi econòmica i social que vivim, que ha posat en evidència la fràgil estructura sobre la qual s'ha sostingut l'esport d'elit en l'última dècada. Ha estat un any de molt pocs títols i escassos premis de consolació en l'esport col·lectiu, triomfs aïllats en l'esport individual i una paupèrrima participació valenciana en èxits espanyols com els Jocs Olímpics o l'Eurocopa de futbol, guanyada sense cap representant d'equips valencians en la Selecció, després del traspàs de Jordi Alba al Barcelona poc abans de començar la competició.

Un altre esportista que no oblidarà, per bé, 2012 és Víctor Claver, primer jugador de bàsquet valencià que ingressa a la NBA. Claver, que va acabar la temporada al València Basket lesionat sense poder evitar la derrota en els play-off contra el Reial Madrid en el cinquè partit, va fitxar per tres anys pel Portland Trail Blazers, que va pagar la seua clàusula de rescissió de 500.000 dòlars.

Sobran dedos en una mano para contar los éxitos del deporte valenciano en 2012, y algo tendrá que ver la crisis económica y social que vivimos, que ha puesto en evidencia la frágil estructura sobre la que se ha sostenido el deporte de élite en la última década. Fue un año de muy pocos títulos y escasos premios de consolación en el deporte colectivo, triunfos aislados en el deporte individual y una paupérrima participación valenciana en logros españoles como los Juegos Olímpicos o la Eurocopa de fútbol, ganada sin ningún representante de equipos valencianos en la Selección, tras el traspaso de Jordi Alba al Barcelona poco antes de iniciarse la competición.

Otro deportista que no olvidará, para bien, 2012 es Víctor Claver, primer jugador de baloncesto valenciano que ingresa en la NBA. Claver, que acabó la temporada en el Valencia Basket lesionado sin poder evitar la derrota en los play-off contra el Real Madrid en el quinto partido, fichó por tres años por el Portland Trail Blazers, que pagó su cláusula de rescisión de 500.000 dólares.

MIGUEL A. POLO

Freelance
València 27/03/2012

El jugador del València Basket, Stefan Markovic, es penja amb ràbia de la cistella després d'un espectacular mat. El jugador de Valencia Basket, Stefan Markovic, se cuelga con rabia de la canasta tras un espectacular mate.

GERMÁN CABALLERO

L'informatiu
València 13/05/2012

Ghezal celebra el primer gol contra l'Atlètic de Bilbao, victòria que certificaria l'entrada per primera vegada en la història del Llevant UD a l'Europa League. Ghezal celebra el primer gol contra el Atlético de Bilbao en la victòria que certificaria la entrada per primera vez en la història del Levante U.D. en la Europa League.

AITOR ALCALDE

Cordon Press
València 16/12/2012

Roberto Soldado del València CF lluita el baló amb Alejandro Gálvez del Rayo Vallecano, durant el partit de Lliga disputat a Mestalla.

Roberto Soldado del equipo Valencia CF pelea la pelota con Alejandro Gálvez del equipo Rayo Vallecano, durante el partido de Liga disputado en Mestalla.

En futbol, la imatge de la derrota va ser l'abraçada de Juan Roig, President de Mercadona i el seu germà Fernando Roig, President del Vila-real CF sobre la gespa del Madrigal després de consumir el descens del equip a Segona Divisió i, de retruc, el del seu filial a Segona B. Cap club valencià de les categories professionals va aconseguir l'ascens, i el València, en una categoria polaritzada pels diners de la televisió, va complir amb el seu objectiu de classificar-se per a la Champions.

No és casualitat que aquesta curta llista d'èxits, sobretot col·lectius, coincidira amb un empobriment econòmic dels clubs que venia ma-

nifestant-se en els últims anys i que inevitablement va esclatar el passat any 2012. Les dificultats econòmiques del seu patrocinador principal van provocar la desaparició de l'equip de bàsquet Ros Casares, precisament el mateix any que guanyava l'Eurolliga que havia perseguit durant més d'una dècada, a més de la Lliga espanyola. Semblant sort va córrer el Mar Sagunt, el club d'handbol femení més guardonat, amb vora 30 títols nacionals i internacionals, que va acordar integrar-se en un equip menor, Aicequip, per evitar la seua completa desaparició.

Ja no hi ha diners per als esports d'elit minoritaris i tampoc n'hi ha

per al futbol, el futur és incert després que el nou Govern d'Alberto Fabra descobriera, el gener de 2012, la col·lecció d'avalos que li havia deixat el seu predecessor per cobrir amb diners públics els capitals del València, Llevant, Hèrcules i Elx. No va tindre la mateixa sort l'equip del qual Fabra és aficionat, el CD Castelló, que el 2011 va baixar a Tercera Divisió en no poder pagar els seus deutes i que el 2012 va ser venut a un grup d'empresaris.

Dels quatre clubs professionals que van ser avalats pel Consell que presidia Francisco Camps, tres haurien tingut la sort del Castelló si la Generalitat, ja davall el mandat de

Fabra, a través de l'Institut Valencià de Finances (IVF) no haguera eixit al rescat obligada pels contractes signats. El gener de 2012, SabadellCAM va executar el primer aval, el prestat a favor de l'Hèrcules d'Enrique Ortiz, i va obligar a l'IVF a desemborsar 18 milions d'euros que Ortiz i la resta de propietaris de l'Hèrcules no han tornat. Pocs mesos després, la mateixa entitat va executar un aval de 9 milions corresponent al Elx, abonat també per l'IVF, que tampoc ha recuperat aquests diners.

La següent en deixar de pagar va ser la Fundació propietària del València, tot i que Bankia va preferir negociar i, ja el 2013, l'entitat ha

aconseguit que l'IVF li pague 4,8 milions. El deute de la Fundació és de 81 milions i el club li deu, a més, 200 milions. Ofegat pels deutes, el club que dirigeix Manuel Llorente té un futur incert, sobretot si no aconsegueix classificar-se per a la Champions, que li assegura bona part del seu pressupost d'ingressos. Només la fundació propietària de l'Euro-Llevant, no sense problemes, està al corrent dels pagaments dels préstecs rebuts i avalats per la Generalitat.

En fútbol, la imagen de la derrota fue el abrazo de Juan Roig, Presidente de Mercadona, y su hermano Fernando Roig, Presidente del Villa-real CF sobre

MIGUEL LORENZO

El Periódico de Catalunya
València 13/05/2012

El president de Mercadona Juan Roig, consola el seu germà Fernando, president del Vila-real CF, després del descens del club, a segona divisió.

El presidente de Mercadona Juan Roig, consuela a su hermano Fernando, presidente del Villarreal CF, tras el descenso del club, a segunda división.

el césped del Madrigal tras consumarse el descenso del equipo a Segunda División y, de rebote, el de su filial a Segunda B. Ningún club valenciano de las categorías profesionales logró el ascenso, y el Valencia, en una categoría polarizada por el dinero de la televisión, cumplió con su objetivo de clasificarse para la Champions.

Ya no hay dinero para los deportes de élite minoritarios y tampoco lo hay para el fútbol, cuyo futuro es incierto después de que el nuevo Gobierno de Alberto Fabra descubriera, en enero de 2012, la colección de avales que le había dejado su predecesor para cubrir con dinero público los capitales del Valencia, Levante, Hércules y Elche. No tuvo la misma suerte el equipo del que Fabra es aficionado, el CD Castellón, que en 2011 descendió a Tercera División al no poder pagar sus deudas y que en 2012 fue vendido a un grupo de empresarios.

De los cuatro clubes profesionales que fueron avalados por el Consell que presidía Francisco Camps, tres habrían corrido la suerte del Castellón si la Generalitat, ya bajo mandato de Fabra, a través del Instituto Valenciano de Finanzas (IVF) no hubiera salido al rescate obligada por los contratos firmados. En enero de 2012, Sabadell-CAM ejecutó el primer aval, el prestado a favor del Hércules de Enrique Ortiz, y obligó al IVF a desembolsar 18 millones de euros que Ortiz y el resto de

propietarios del Hércules no le han devuelto. Pocos meses después, la misma entidad ejecutó un aval de 9 millones correspondiente al Elche, abonado también por el IVF, que tampoco ha recuperado ese dinero.

La siguiente en dejar de pagar fue la Fundación propietaria del Valencia, aunque Bankia prefirió negociar y, ya en 2013, la entidad ha conseguido que el IVF le pague 4,8 millones. La deuda de la Fundación es de 81 millones y el club le debe, además, 200 millones. Ahogado por las deudas, el club que dirige Maneul Llorente tiene un futuro incierto, sobre todo si no consigue clasificarse para la Champions, que le asegura buena parte de su presupuesto de ingresos. Solo la fundación propietaria del Euro-Levante, no sin problemas, está al corriente de los pagos de los préstamos recibidos y avalados por la Generalitat.

1/2 **ESTUDIO
PACO MORA**
2/2 **ESTUDIO
PACO MORA**

Producción para fotógrafos, artistas, galerías de arte y museos.
Reproducciones y montaje de obras para exposiciones.
Laboratorio certificado Digigraphie®.

Burriana 15, bajo izq. 46005, Valencia. Spain. (+34) 963 504 841
estudio@estudiopacomora.com - www.estudiopacomora.com

AITOR ALCALDE

Freelance
València 28/10/2012

El tennista, David Ferrer, celebra la victòria del València Open 500 en l'Àgora de la Ciutat de les Arts i les Ciències.
El tenista, David Ferrer, celebra la victoria del Valencia Open 500 en el Ágora de la Ciudad de las Artes y las Ciencias.

HOMENATGE AL TENNIS VALENCIÀ

Homenaje al tenis valenciano

Com noms propis cal destacar els de dos tennistes de la terra, Juan Carlos Ferrero, que va rebre un meregut homenatge en acomiadar-se a l'Open 500 de tennis celebrat a València, i David Ferrer, que va acabar l'any com a quart tennista de la classificació ATP després fer una brillant temporada en què va ser el tennista que va aconseguir més tí-

tols (set), inclòs el Màster 1000 de París, i amb més victòries (76). A més, el de Xàbia va ser finalista de la Copa Davis, en què va guanyar els dos partits que va jugar.

—
Como nombres propios cabe destacar los de dos tenistas de la tierra, Juan Carlos Ferrero, que recibió un merecido homenaje al despedirse en el Open

500 de tenis celebrado en Valencia, y David Ferrer, que acabó el año como cuarto tenista de la clasificación ATP tras una brillante temporada en la que fue el tenista con más títulos conseguidos (siete), incluido el Máster 1000 de París, y con más victorias (76). Además, el de Javea fue finalista de la Copa Davis, en la que ganó los dos partidos que jugó.

AITOR ALCALDE

Freelance
València 24/10/2012

El tennista Juan Carlos Ferrero s'emociona durant la cerimònia de la seua retirada a la competició ATP 500 World Tour València Open 500 tennis tournament a la Ciutat de les Arts i les Ciències
El tenista Juan Carlos Ferrero se emociona durante la ceremonia de su retirada en la competición ATP 500 World Tour Valencia Open 500 tennis tournament en la Ciudad de las Artes y las Ciencias

El futbol no és, però, l'única herència de la que l'actual Consell s'ha de fer càrrec. El 2012, amb milers de creditors picant a les portes, va tornar a pagar més de 20 milions d'euros a Ecclestone, corresponents al canon per la celebració del Gran Premi d'Europa de Fórmula 1, canon que era privat però que Camps va decidir carregar a els pressupostos de la Generalitat sense cap contraprestació. En aquest assumpte, Fabra va prendre dos decisions rellevants l'any passat: d'una banda, va negociar amb el magnat de la competició celebrar la cursa de València només els anys parells, alternant-la amb la de Barcelona, i de l'altra, va perdonar els deutes que l'empresa privada Valmor Sports tenia amb la Generalitat i va carregar amb les que tenia amb tercers, en comprar l'empresa per un euro. Quant a la competició, el pilot espanyol Fernando Alonso va aconseguir el 24 de juny la victòria

CURSES, CONTRACTES, VICTÒRIES I FRACASSOS

Carreras, contratos, victorias y fracasos

ALBERTO SÁIZ

AP
Xest (València)
08/11/2012

El pilot de la categoria MotoGP, Jorge Lorenzo, pateix una caiguda durant l'última prova del mundial de motociclisme on es va proclamar campió. El piloto de la categoría MotoGP, Jorge Lorenzo, sufre una caída durante la última prueba del mundial de motociclismo donde se proclamó campeón.

MARGA FERRER

Levante EMV
Xest (València)
08/11/2012

El pilot de la categoria Moto2, Marc Márquez, celebra la consecució del mundial de motociclisme. El piloto de la categoría Moto2, Marc Márquez, celebra la consecución del mundial de motociclismo.

que se li havia estat resistint en les quatre edicions anteriors celebrades a la ciutat de València.

En motociclisme, el Gran Premi de la Comunitat Valenciana celebrat a Xest, va concloure amb tres títols, dos d'ells a favor dels espanyols, Jorge Lorenzo (Moto GP) i Marc Márquez (Moto 2), respectivament. Cap pilot valencià va pujar als calaixos en les tres categories i els pilots de l'equip dirigit pel valencià Aspar no van celebrar res.

El fútbol no es la única herència de la que el actual Consell se ha de hacer cargo. En 2012, con miles de acreedores llamando a las puertas, volvió a pagar más de 20 millones de euros a Ecclestone, correspondientes al canon por la celebración del Gran Premio de Fórmula 1, canon que era privado pero que Camps decidió cargar a los presupuestos de la Generalitat sin ninguna contraprestación. En este asunto, Fa-

bra tomó decisiones relevantes el año pasado: por un lado negoció con el magnate de la competición celebrar la carrera de Valencia sólo los años pares, alternándola con la de Barcelona, y por otro lado, perdonó las deudas que la empresa privada Valmor Sports tenía con la Generalitat y cargó con las que tenía con terceros, al comprar la empresa por un euro. En cuanto a la competición, el piloto español Fernando Alonso consiguió el 24 de junio la victoria que se le había estado resistiendo en las cuatro ediciones anteriores celebradas en Valencia.

En motociclismo, el Gran Premio de la Comunidad Valenciana celebrado en Xest, concluyó con tres títulos, dos de ellos para los pilotos españoles Jorge Lorenzo (Moto GP) y Marc Márquez (Moto 2), respectivamente. Ningún piloto valenciano subió al cajón en las tres categorías y los pilotos del equipo dirigido por el valenciano Aspar no celebraron nada.

Exposicions temporals
Cinema
Claustre obert
Concerts
Conferències i presentacions
Fòrum de debats
Teatre
Visites guiades

Totes aquestes activitats són d'accés gratuït

Consultar programació:

www.uv.es/cultura

Carrer Universitat, 2

46003 València

963 864 377

cultura@uv.es

 facebook.com/lanauuv

 twitter.com/lanauuv